

Butlletí del Consell General

Núm. 65/2014

Casa de la Vall, 11 de setembre del 2014

SUMARI

2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.1 Projectes de llei

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei del Fons de reserva de jubilació**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 2*

Admissió a tràmit i publicació del títol **Projecte de llei dels transports per carretera**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 16*

Admissió a tràmit i publicació del **Projecte de llei de creació del Col·legi Oficial de Dietistes Nutricionistes d'Andorra**, i obertura del termini de presentació d'esmenes. *pàg. 39*

Pròrroga al termini per a la presentació d'esmenes al **Projecte de llei de regulació dels jocs d'atzar**. *pàg. 40*

3- PROCEDIMENTS ESPECIALS

3.6 Tractats internacionals

Publicació de l'**Esmena de l'annex del Conveni contra el dopatge**, fet a Estrasburg el 16 de novembre de 1989 i de l'**annex I del Conveni internacional contra el dopatge en l'esport**, fet a París el 19 d'octubre del 2005. *pàg. 40*

2- PROCEDIMENT LEGISLATIU COMÚ

2.1 Projectes de llei

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 11 de setembre del 2014, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern, registrat en data 29 d'agost del 2014, sota el títol **Projecte de llei del Fons de reserva de jubilació** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.
2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 2 d'octubre del 2014, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 11 de setembre del 2014

Mònica Bonell Tuset
Subsídica General

Projecte de llei del Fons de reserva de jubilació

Exposició de motius

La Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, en el seu article 84.1 mantenia el Fons de reserves tècniques existent amb la finalitat d'atendre les necessitats futures del sistema de seguretat social en matèria de prestacions contributives de la branca de jubilació.

D'acord amb la mateixa Llei, la gestió del Fons de reserves de la branca jubilació recau en el Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social. Tal com preveu l'article 85, per dur a terme aquesta tasca el Consell d'Administració compta amb el suport d'una comissió delegada amb professionals en matèria financera.

L'objectiu de la present Llei és donar compliment a la disposició final segona de la Llei 17/2008, establint, mitjançant una Llei específica, el règim jurídic del Fons de reserva de jubilació pel que fa a la seva naturalesa i funció i la regulació dels actes de gestió, intervenció i control. Així mateix, es dona continuïtat a la tasca realitzada per la comissió delegada pel seguiment dels Fons de reserves i es

reforça la professionalització i independència de la presa de decisions, de cara a un futur proper en què es preveu que el Fons assoleixi els imports més elevats. També s'estableixen uns criteris relatius a la política d'inversió amplis, per permetre la seva adaptació a les circumstàncies futures del Fons. Alguns aspectes estan vinculats a la normativa en vigor relativa als organismes d'inversió col·lectiva, entenent aquest vincle com un mecanisme de protecció del Fons.

La gestió del Fons de reserva de jubilació ha de ser coherent amb els compromisos futurs del sistema de pensions andorrà i amb la vocació de preservar el poder adquisitiu del seu patrimoni. Dotar al Fons d'un marc legal no resol el desequilibri del sistema de pensions, però ha de permetre que l'adequada gestió d'aquest patrimoni contribueixi a allargar la vida del propi Fons. Aquest Fons és una de les eines per contribuir a la sostenibilitat a llarg termini de la branca de jubilació del sistema andorrà de seguretat social.

En el context actual, tant a Andorra com en altres països del nostre entorn, s'estan revisant els sistemes de seguretat social per tal de donar resposta als reptes econòmics i demogràfics futurs. El Govern d'Andorra ha iniciat una reforma del sistema de pensions amb la presentació d'un Projecte de llei que introdueix mesures com el compromís de l'Estat respecte de possibles dèficits futurs de la branca jubilació, garantint unes reserves mínimes del Fons de reserva de jubilació.

La valoració de diferents sistemes de Fons de reserva aplicats en altres sistemes públics comparats i les particularitats del sistema de seguretat social andorrà han recomanat separar del patrimoni únic de la Caixa Andorrana de Seguretat Social i dotar de personalitat jurídica pròpia, el Fons de reserva de la branca de jubilació, regulant-ne una estructura de gestió en la que es prioritzi la capacitat tècnica dels gestors i la seva autonomia d'actuació. La Llei regula els òrgans de govern del Fons de reserva de jubilació, dotant d'especial rellevància a la Comissió Gestora del Fons, formada per persones amb experiència rellevant i que serà responsable del control del Fons de reserva, de la definició i execució de la política d'inversió, de la supervisió de les entitats gestores i dipositàries, i d'informar degudament.

Aquesta Llei regula també les fonts de finançament del Fons de reserva de jubilació així com els principis rectoris de la política d'inversió, i estableix unes obligacions d'informació tant al Govern i al Consell General com als ciutadans, per tal de garantir la transparència en la gestió i en els resultats del Fons de reserva.

La Llei s'estructura en sis capítols:

Capítol primer. *Naturalesa i objecte***Capítol segon. *Organització i administració*****Capítol tercer. *Fonts de finançament i gestió patrimonial*****Capítol quart. *Definició i implementació de la política d'inversió*****Capítol cinquè. *Entitats gestores i dipositàries*****Capítol sisè. *Deure d'informació***

En el capítol primer es defineix la naturalesa i l'objecte del Fons de reserva. El capítol segon estableix l'estructura organitzativa del Fons de reserva, així com l'obligació de regir-se per unes normes de conducta estrictes i per un bon govern. El capítol tercer aborda les fonts de finançament del Fons de reserva i la composició dels seus fons propis, i la gestió patrimonial. En el capítol quart es defineixen els principis de la política d'inversió que ha de seguir el Fons de reserva, i la seva implementació. En el capítol cinquè es regula la selecció de les entitats gestores i dipositàries del Fons de reserva i la relació amb aquestes, i els criteris que han de complir aquestes entitats per oferir les màximes garanties al Fons de reserva. En el capítol sisè s'estableixen les obligacions d'informació que ha de complir el Fons de reserva per tal de dotar-se d'un grau de transparència adequat i oferir informació suficient als òrgans de decisió, al Govern, al Consell General i als ciutadans.

Capítol primer. *Naturalesa i objecte***Article 1. *Naturalesa jurídica***

1. Es constitueix el Fons de reserva de jubilació com una entitat de dret públic amb patrimoni i personalitat jurídica propis i amb plena capacitat d'obrar, públicament i privadament, amb independència de l'Administració general, per desenvolupar les funcions que li són atribuïdes d'acord amb el que estableix aquesta Llei i la resta de la legislació vigent.

2. La titularitat dels recursos que componen aquest patrimoni correspon als beneficiaris de la branca jubilació de la seguretat social andorrana (Caixa Andorrana de Seguretat Social), en la seva modalitat contributiva.

3. L'administració i la representació del Fons de reserva de jubilació són exercides pel Consell d'Administració del Fons de Reserva i per la

Comissió Gestora, d'acord amb la distribució de competències que estableix aquesta Llei.

Article 2. *Objecte*

1. El Fons de reserva de jubilació té com a objecte la gestió del patrimoni de la branca jubilació de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, que li és conferit en virtut del que s'estableix en aquesta Llei.

2. En la gestió d'aquest patrimoni s'invertirà amb l'objectiu d'aconseguir la màxima rendibilitat però sense incórrer en riscos indeguts i tenint en consideració les necessitats de cobrir les obligacions financeres futures de la branca de jubilació.

Capítol segon. *Organització i administració***Secció primera. *Òrgans de govern*****Article 3. *Òrgans de govern***

Els òrgans de govern del Fons de reserva de jubilació són el Consell d'Administració del Fons de Reserva i la Comissió Gestora.

Secció segona. *Consell d'Administració del Fons de Reserva***Article 4. *Composició i competències***

1. El Consell d'Administració del Fons de reserva està format pels membres del Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social.

L'elecció, la composició, l'organització i la regulació del Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social restant es regeixen per la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social, i per la normativa que en el futur la substitueixi.

2. Són competències del Consell d'Administració del Fons de Reserva:

a) Representar el Fons de reserva de jubilació, judicialment i extrajudicialment, en les matèries que no siguin competència de la Comissió Gestora.

b) Nomenar i separar, en els supòsits que preveu aquesta Llei, els membres de la Comissió Gestora que designi.

c) Coordinar i proclamar la designació dels restants membres de la Comissió Gestora, així com la seva substitució en els casos legalment previstos.

d) Rebre informació periòdicament de la Comissió Gestora, i demanar-ne sempre que interessi, sobre la situació del Fons de reserva de jubilació, sobre la política d'inversió, i sobre qualsevol altre punt relatiu a la seva actuació que consideri rellevant per al coneixement de l'estat actual, els compromisos i les previsions financeres del Fons.

- e) Emetre informes al Govern quan es proposi adoptar mesures que es considerin recomanables per millorar la gestió del Fons.
- f) Fixar la remuneració dels membres de la Comissió Gestora, que atindrà el pressupost del Fons de reserva.
- g) Aprovar els comptes anuals del Fons de reserva de jubilació i el pressupost.
- h) Determinar el nivell d'informació pública del Fons, per tal de complir amb el deure d'informació descrit al capítol 6 d'aquesta Llei, a proposta de la Comissió Gestora.
- i) Aprovar l'informe anual de seguiment previst en l'article 40.
- j) Nomenar el Director del Fons, a proposta de la Comissió Gestora.
- k) Seleccionar i contractar els empleats, i en el cas escaient, dels professionals necessaris per a la correcta gestió, organització i control del Fons, sense perjudici de la facultat de delegació al Director del Fons.
- l) Aprovar, a proposta de la Comissió Gestora, l'estructura orgànica del Fons i l'assignació de funcions i competències.
- m) Aprovar, a proposta del Director, les polítiques de gestió de persones i remuneració, així com el reglament intern del personal del Fons i el seu codi ètic i de conducta.

Secció tercera. Comissió Gestora

Article 5. Composició, nomenament i durada

1. La Comissió Gestora està composta per:
 - a) Un membre del Consell d'Administració del Fons de Reserva, nomenat per aquest Consell.
 - b) Una persona de la Direcció de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, nomenada pel seu Consell d'Administració.
 - c) Una persona de la Direcció de l'Institut Nacional Andorrà de Finances, nomenada pel seu Consell d'Administració.
 - d) Dues persones, en qualitat d'experts independents, nomenades pel Consell d'Administració del Fons i proposades per unanimitat pels restants membres de la Comissió Gestora.

També assisteix a les reunions de la Comissió Gestora, amb veu però sense vot, el director del Fons.

2. La Comissió Gestora nomena, entre els seus membres, un president i un vicepresident per a substituir-lo en cas d'absència o impossibilitat temporal. Correspon al president i, si s'escau, al

vicepresident, convocar i dirigir les reunions de la Comissió Gestora, exercir el vot diriment en cas d'empat, signar les actes i certificacions de les reunions, i representar la Comissió Gestora per a l'execució de les seves decisions.

En qualsevol cas, el consentiment contractual de la Comissió Gestora davant de tercers és emès conjuntament i mancomunada pel president i pel vicepresident, sense perjudici dels supòsits en què sigui possible la delegació, de conformitat amb el reglament intern previst a l'article 9.9 d'aquesta Llei.

3. La Comissió Gestora nomena igualment un secretari, que pot no ser membre, i que assisteix a les reunions i n'aixeca acta.

4. Poden assistir a les reunions de la Comissió Gestora, sense dret de vot, els assessors externs que es consideri necessari convocar per l'exercici de les seves funcions.

5. El càrrec de membre de la Comissió Gestora té una durada de quatre anys, en el cas del membre del Consell d'Administració del Fons de Reserva, i de sis anys per a la resta de membres. Una mateixa persona pot ser nomenada membre de la Comissió Gestora com a màxim durant dos mandats de manera continuada o tres mandats no consecutius.

6. En cas que es produeixi una vacant en la Comissió Gestora, es procedeix al nomenament del seu substitut tan aviat com sigui possible. La durada del mandat del nou membre nomenat serà excepcionalment del període que resti pendent de complir del mandat del membre causant de la vacant.

Article 6. Requisits i incompatibilitats

1. Els membres de la Comissió Gestora han de ser persones d'honorabilitat empresarial i professional destacada, amb coneixements idonis per exercir les funcions inherents al càrrec i amb una experiència professional adequada.

2. Es considera que són persones de reconeguda honorabilitat empresarial i professional les que tenen una bona reputació personal i professional, les persones la imatge pública de les quals correspon a la de bons administradors i, d'una manera específica, les que:

- a) No tenen antecedents penals per delictes de falsedat, d'infidelitat en la custòdia de documents i violació de secrets, de malbaratament de cabals públics, de descobriment i revelació de secrets o per delictes contra el patrimoni.

- b) No tenen antecedents penals per altres delictes dolosos.

- c) No estan ni han estat inhabilitades per exercir càrrecs públics o d'administració o de direcció en

entitats públiques o privades a Andorra o a l'estranger.

d) No estan ni han estat declarades en fallida o en situació d'arranjament judicial, i si ho han estat, han estat judicialment rehabilitades.

3. Es considera que disposen d'experiència professional adequada les persones que han exercit amb normalitat durant un termini igual o superior a cinc anys algun dels càrrecs o responsabilitats següents:

a) Funcions d'alta administració, de direcció, de control, d'auditoria o d'assessorament financer, en entitats operatives del sistema financer, empreses d'auditoria o companyies d'assegurances, preferiblement en l'àmbit de la gestió financera.

b) Funcions de responsabilitat similar a les del punt anterior i en l'àmbit financer, en altres entitats privades o en l'Administració pública.

c) Funcions d'anàlisi, desenvolupament i/o execució de política econòmica i financera.

4. Es considera que disposen de coneixements idonis si tenen una titulació universitària en economia, finances o administració i direcció d'empreses, o bé tenen una altra titulació superior i formació complementària en matèria financera.

Els membres experts independents han d'acreditar, a més, formació especialitzada de reconeguda solvència acadèmica i/o experiència professional en gestió d'assegurances, gestió d'actius financers, banca, mercats financers o similar.

5. En tots els casos, la designació d'un membre ha de contenir la motivació suficient que avaluï la idoneïtat de la persona per al càrrec.

6. Els membres de la Comissió Gestora han de ser preferiblement de nacionalitat andorrana; excepcionalment, però, es podrà recórrer a persones no andorranes, per raó de la seva vàlua, coneixements i experiència en la matèria.

Article 7. Independència en l'exercici del càrrec

1. Els membres de la Comissió Gestora han d'exercir el seu càrrec amb independència respecte a l'òrgan que els designa i també respecte a qualsevol de les entitats, públiques o privades, amb què contracti o pugui contractar la Comissió Gestora en l'exercici de les seves funcions.

2. La designació de membre de la Comissió Gestora es publica al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

3. El càrrec de membre de la Comissió Gestora és incompatible amb els càrrecs següents:

a) Membre del Consell General.

b) Qualsevol càrrec públic adscrit o integrat a l'Administració pública, per elecció, diferent de la

condició de membre del Consell d'Administració del Fons de Reserva. Addicionalment, els experts independents no podran compatibilitzar aquest càrrec amb qualsevol altre que sigui exercit en l'àmbit de l'Administració pública, per nomenament, funcional o contractual; s'exclou d'aquest règim d'incompatibilitat la prestació de serveis puntual o esporàdica a l'Administració pública, tal com es defineixi en el reglament intern.

c) Magistrat/ada del Tribunal Constitucional.

d) Membre del Consell Superior de la Justícia.

e) Batlle i magistrat/ada i membre del Ministeri Fiscal.

f) Qualsevol funció o càrrec, directiu o executiu, en partits polítics, llevat que sigui el membre designat pel Consell d'Administració del Fons de Reserva.

g) Qualsevol activitat que pugui posar en perill la independència i la imparcialitat en l'exercici del càrrec.

4. Dins del termini de deu dies hàbils després de prendre la possessió del seu càrrec, cada membre de la Comissió Gestora ha de presentar al Consell d'Administració del Fons una declaració en la qual ha de fer constar que no es troba en cap de les causes d'incompatibilitat assenyalades per aquesta Llei. Si en el decurs del seu mandat es troba en qualsevol d'aquestes causes, ho ha de comunicar immediatament al Consell d'Administració del Fons a fi que es procedeixi a substituir-lo.

Article 8. Cessament i separació

1. Els membres de la Comissió Gestora cessen en el càrrec per qualsevol de les causes següents:

a) Per finalització del període per al qual van ser nomenats.

b) Per renúncia, presentada per escrit davant de qui els va nomenar.

c) Per defunció.

d) Per incapacitat declarada per resolució judicial ferma.

e) Per condemna per la comissió d'un delictes dels que s'esmenten a l'article 6.2.

f) Per arribar a l'edat de 76 anys.

g) Per incompliment greu o reiterat de les funcions pròpies del seu càrrec. En particular té aquesta consideració l'absència injustificada a més del 20% de les reunions de la Comissió Gestora en un any natural.

2. En el cas dels experts independents, el seu cessament forçós per les causes de l'apartat g anterior l'acorda el Consell d'Administració del Fons a

proposta motivada i aprovada per unanimitat pels altres tres membres de la Comissió Gestora.

3. Els altres membres de la Comissió Gestora poden ser revocats i substituïts lliurement pels qui els correspon designar-los.

Article 9. Funcionament

1. La Comissió Gestora és convocada pel president, a iniciativa pròpia o d'almenys dos membres, amb un ordre del dia que ha d'incloure la documentació relativa a les qüestions objecte de deliberació i la data, l'hora i el lloc de la reunió.

2. La Comissió Gestora s'ha de reunir almenys un cop cada dos mesos i ha d'informar el Consell d'Administració del Fons almenys un cop cada tres mesos.

3. La Comissió Gestora queda vàlidament constituïda quan hi concorren almenys quatre dels seus membres.

Els acords s'adopten per majoria dels membres assistents i, en cas d'empat, el vot del president és diriment.

4. L'assistència a la Comissió Gestora pot ser presencial o utilitzant mitjans electrònics o telemàtics de comunicació a distància, una vegada verificada i garantida la identitat del membre.

5. Tret d'una causa degudament justificada, els membres de la Comissió Gestora tenen el deure de participar en totes les reunions regularment convocades i romanen obligats a respectar el secret de les deliberacions.

6. En cas que un membre tingui algun conflicte d'interès en la resolució de qualsevol dels assumptes tractats en el marc de les reunions, s'ha d'abstenir de veu i vot en relació amb dit assumpte.

7. Podran assistir a les reunions de la Comissió Gestora, amb veu però sense vot, altres persones a la vista de la transcendència de les matèries tractades.

8. La Comissió Gestora pot contractar serveis d'assessorament extern especialitzat.

9. La Comissió Gestora s'ha de dotar d'un reglament intern.

10. El secretari, amb el vistiplau del president, aixecarà acta de totes les reunions, nomenaments i decisions de la Comissió Gestora, la qual han de signar el president i el secretari. Les certificacions dels acords de la Comissió Gestora són lliurades pel secretari amb el vistiplau del president.

Article 10. Competències de la Comissió Gestora

Són competències de la Comissió Gestora:

1. La definició, l'execució i el seguiment de la política d'inversió del Fons.

2. La supervisió i control de la gestió del patrimoni del Fons.

3. La selecció i contractació d'entitats gestores i dipositàries del Fons.

4. La supervisió i control de les entitats gestores i dipositàries respecte del Fons.

5. L'aprovació del reglament intern de la Comissió Gestora.

6. La contractació i el seguiment operatiu dels comptes bancaris en què estiguin comptabilitzats els actius del Fons, d'acord amb el que estableix la Llei.

7. Representar el Fons de reserva de jubilació, judicialment i extrajudicialment, en les matèries que siguin de la seva competència.

8. Emetre informes al Govern quan es proposi l'adopció de mesures que es considerin recomanables per la millora en la gestió del Fons.

9. Formular els comptes anuals i la liquidació pressupostària del Fons de reserva de jubilació i presentar-los al Consell d'Administració del Fons perquè els aprovi.

10. Formular el projecte de pressupost anual perquè l'aprovi el Consell d'Administració del Fons.

11. Aprovar anualment els objectius estratègics i les directrius generals de l'administració del Fons i supervisar-ne la consecució.

12. Proposar el director del Fons al Consell d'Administració del Fons.

Article 11. Dissolució i liquidació del Fons

1. La dissolució del Fons haurà de ser acordada pel Consell General mitjançant l'aprovació d'una Llei.

2. Aquesta Llei preveurà el procediment de liquidació i traspàs dels recursos del Fons.

Secció tercera. Director del Fons de reserva

Article 12. Nomenament i separació del càrrec

El càrrec de director del Fons recau en una persona nomenada i separada lliurement pel Consell d'Administració del Fons, a proposta de la Comissió Gestora.

Article 13. Competències

1. El director exerceix les funcions d'execució i seguiment ordinari de les decisions de la Comissió Gestora.

2. Les competències del director, a títol enunciatiu i no limitatiu, són:

a) Implementar la política d'inversió.

b) Fer el seguiment i el control de la gestió del Fons en cas que s'atorguin mandats de gestió a gestores externes.

c) Fer el seguiment i el control de la qualitat, tenint en compte els paràmetres de selecció inicial i els d'avaluació continuada establerts per la Comissió Gestora en la política corresponent en relació amb les entitats gestores i dipositàries.

d) Gestionar i organitzar tècnicament el Fons.

e) Contractar i acomiadar el personal del Fons, per delegació del Consell d'Administració del Fons.

Article 14. Requisits i incompatibilitats

1. El director del fons de reserva ha de ser una persona d'honorabilitat empresarial i professional rellevants, amb coneixements idonis per exercir les funcions inherents al càrrec i amb una experiència professional adequada.

2. Per a la consideració dels requisits d'honorabilitat empresarial i professional i coneixements idonis, s'apliquen les mateixes regles que per als membres de la Comissió Gestora i, en particular, per als seus experts independents.

3. Es considera que disposa d'experiència professional adequada per exercir el càrrec de director del Fons la persona que acredita una experiència professional superior a deu anys en auditoria i control vinculat al sector financer, o bé en entitats operatives del sector financer, asseguradores, gestores d'inversions o fons de pensions en les àrees de tresoreria, mercat de capitals o gestió d'inversions, i hagi exercit amb normalitat càrrecs o responsabilitats d'alta administració, de direcció o de control en organismes o entitats del sector financer, d'assegurances o en l'Administració pública. Ha de comptar amb experiència en productes, actius i serveis financers, renda fixa, renda variable, productes estructurats i coneixements dels mercats financers internacionals, així com dels seus riscos, tendències i indicadors.

4. El director ha de ser independent de les entitats amb les quals contracti el Fons i no participar en la presa de decisions d'aquestes entitats. En aquest sentit, el director no pot mantenir cap relació financera, comercial, laboral o d'un altre tipus, ja sigui directament o indirectament, amb les entitats amb les quals contracti el Fons, sobre la base de la qual la Comissió Gestora pugui arribar a la conclusió que la independència estigui compromesa.

5. El director ha d'exercir el càrrec amb dedicació exclusiva i, en conseqüència, és incompatible amb l'exercici de qualsevol altre càrrec, públic o privat, professió o activitat remunerada.

Secció quarta. Supervisió del Fons de reserva

Article 15. Ens supervisor

El Tribunal de Comptes és l'ens supervisor del Fons de reserva.

Secció cinquena. Codi de conducta i confidencialitat

Article 16. Codi de conducta

El Consell d'Administració del Fons es dota d'un codi de conducta d'obligat compliment pels seus membres, els membres de la Comissió Gestora, el director del Fons i els empleats del Fons. Aquest codi de conducta inclou, com a mínim, les normes de conducta vigents del sistema financer andorrà.

El referit codi de conducta s'aplica també a gestores, dipositàries i assessors del Fons.

Article 17. Confidencialitat

Els membres dels òrgans de govern del Fons, el seu personal, així com totes les persones que exerceixin o hagin exercit una funció al Fons, inclosos els experts que siguin contractats pel Fons, tenen el deure de confidencialitat respecte a tota la informació obtinguda en l'exercici de les seves funcions, fins i tot després del seu cessament o de la seva separació, així com qualsevol altre deure regulat a la Llei de protecció de dades personals.

Secció sisena. Convenis de col·laboració

Article 18. Convenis de col·laboració

Per tal d'optimitzar la gestió dels seus recursos, el Fons pot subscriure convenis de col·laboració amb altres entitats públiques per dur a terme aspectes relacionats amb la seva gestió administrativa, com ara funcions vinculades amb la comptabilitat, amb recursos humans, amb sistemes d'informació i/o altres que es determinin.

Capítol tercer. Fonts de finançament i gestió patrimonial

Article 19. Fons propis

1. En el moment de constituir el Fons de reserva de jubilació, els fons propis inicials estan formats per totes les partides de l'actiu del balanç de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social que corresponguin a la contrapartida de les reserves disponibles i immobilitzades del fons de reserva de la branca de jubilació i als resultats de l'exercici del Fons de reserva de la branca de jubilació del passiu del balanç de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social.

2. Els actius de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social descrits al punt 1 d'aquest article canvien de titularitat i passen a formar part de l'actiu del Fons

de reserva, i es constitueix una partida equivalent en el seu passiu anomenada "patrimoni del Fons de reserva de jubilació".

3. Els resultats que obtingui en cada exercici el Fons de reserva de jubilació en la gestió de les seves inversions s'integren en el balanç del Fons de reserva i juntament amb el patrimoni, conformen el patrimoni del Fons de reserva de jubilació.

4. El Fons té un patrimoni mínim a l'inici de cada exercici, si així ho preveu la legislació vigent.

Article 20. Aportacions al Fons de reserva

1. La Caixa Andorrana de la Seguretat Social realitza aportacions ordinàries al Fons de reserva, fruit de l'abonament dels excessos per superàvits en la branca de jubilació, com a mínim cada tres mesos.

2. El pressupost del Fons de reserva inclou les previsions, tant d'aportacions com de reemborsaments, incloses en el pressupost de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, i se n'ha d'informar a la Comissió Gestora del Fons de reserva i al Govern.

3. En el cas que durant l'any la Caixa Andorrana de la Seguretat Social prevegi una desviació positiva o negativa superior al 10% respecte de la previsió anual de les aportacions ordinàries, se n'ha d'informar la Comissió Gestora del Fons de reserva i el Govern.

4. Poden existir aportacions extraordinàries al Fons de reserva fruit de transferències dels pressupostos de l'Estat, amb l'objectiu de mantenir el nivell de cobertura mínim establert al punt 4 de l'article 19 d'aquesta Llei o bé per decisió del Govern.

Article 21. Reemborsaments del Fons de reserva de jubilació

1. Els reemborsaments a càrrec del patrimoni del Fons només estan permesos per complir amb les obligacions de la Caixa Andorrana de Seguretat Social en el pagament de prestacions de la branca de jubilació, en el moment que ho requereixi.

2. El Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social planifica aquestes sortides de patrimoni en el pressupost anual i informa de la seva previsió la Comissió Gestora del Fons de reserva, a fi que gestioni les necessitats de tresoreria.

En cas que els reemborsaments realitzats durant l'any resultin superiors a les necessitats reals efectives de la Caixa Andorrana de Seguretat Social pel pagament de prestacions de la branca de jubilació, aquests reemborsaments reverteixen automàticament al Fons de reserva abans de presentar al Consell General la liquidació de comptes corresponent a l'exercici en què s'hagi produït l'excés.

Article 22. Pressupost

1. El Fons de reserva té el seu propi pressupost.

2. La Comissió Gestora presenta la proposta de pressupost del Fons de reserva al Consell d'Administració del Fons perquè l'aprovi.

3. El Consell d'Administració del Fons ha de trametre el pressupost al ministeri encarregat de les finances amb l'antelació suficient perquè pugui ser integrat en una secció específica del Projecte de Llei del pressupost general per ser tramès al Consell General perquè l'aprovi.

4. El Govern no pot modificar la dita proposta de pressupost, i les observacions que pugui formular-hi han de ser considerades pel Consell d'Administració del Fons de reserva, el qual, si ho considera oportú, les tindrà en compte i formularà una nova proposta de pressupost.

5. El pressupost del Fons de reserva queda sotmès a la Llei general de les finances públiques i a les disposicions concordants i de desplegament.

Article 23. Gestió i administració

1. La Comissió Gestora administra el Fons de reserva de jubilació amb total independència de l'Administració general, respectant els principis de transparència, eficiència, eficàcia i prudència, i valorant en cada cas les circumstàncies dels mercats financers.

2. L'òrgan de contractació del Fons de reserva és la Comissió Gestora.

3. La selecció i contractació d'entitats gestores i dipositàries, així com els contractes de prestació de serveis relacionats amb la gestió del patrimoni del Fons, es pot realitzar mitjançant contractació directa. L'òrgan contractant convida, sempre que sigui possible i de manera justificada, un mínim de tres licitadors legitimats per contractar amb l'entitat i que compleixen els requisits del plec de clàusules administratives i de prescripcions tècniques.

4. La selecció i contractació d'entitats gestores i dipositàries, així com els contractes de prestació de serveis relacionats amb la gestió del patrimoni del Fons es pot realitzar també mitjançant un procediment negociat, sempre que la naturalesa d'aquest contracte faci que les característiques de la prestació siguin tals que no es pugui determinar les condicions del contracte amb la precisió necessària per a la seva adjudicació seleccionant la millor oferta d'acord amb les normes que regeixen el procediment obert o restringit.

4.1. El procediment de contractació negociat és el procediment en què el contracte és adjudicat al licitador que presenta l'oferta més avantatjosa d'acord amb els criteris d'adjudicació fixats al plec de

clàusules administratives, després d'haver convidat els candidats que compleixin els requisits fixats al mateix plec, i haver negociat les condicions del contracte amb un o diversos candidats. Els terminis del procediment negociat amb edicte de licitació són els mateixos que els dels procediments obert i restringit que determina la Llei de contractació pública.

4.2. L'òrgan de contractació pot no publicar un edicte de licitació en els casos següents:

a) Licitacions tretes a concurs amb procediment obert o restringit i no adjudicades per manca de proponents, per la no-admissió de les proposicions presentades o perquè les ofertes presentades no eren adequades, sempre que les condicions inicials del contracte no es modifiquin substancialment.

b) En la mesura que sigui absolutament necessari, quan la urgència imperiosa, conseqüència de fets imprevisibles, no és compatible amb els terminis del procediment obert, restringit o negociat amb la publicació d'un edicte de licitació.

c) Quan per raons d'especificitat tècnica degudament justificades el contracte solament pugui encomanar-se a una o diverses persones determinades, sempre que aquestes estiguin legitimades per contractar amb l'Administració en qüestió.

4.3. Durant la negociació l'òrgan de contractació dóna un tracte igual a tots els licitadors. En particular, no facilita de forma discriminatòria informació que pugui donar avantatges a determinats licitadors respecte a la resta.

4.4. Durant la negociació, cal vetllar pel dret a la confidencialitat per tal de no transferir, ni tan sols respectant l'anonimat de la idea, qualsevol plantejament que pugui lesionar drets de propietat intel·lectual o patent o simplement formulacions empresarials originals.

4.5. El plec regulador del procediment negociat estableix quins aspectes econòmics i tècnics es poden negociar. En tot cas, l'objecte general de la negociació és sobre les condicions econòmiques i qualitatives de l'execució contractual. No pot ser objecte de negociació res que no tingui relació directa amb l'objecte contractual. El procediment negociat ha de tractar sempre sobre aspectes qualitius de l'execució contractual, la negociació dels quals pugui comportar lògicament alternatives en la formulació del preu.

5. En els supòsits dels apartats 3 i 4 són preceptives l'aprovació d'un plec de clàusules administratives i de prescripcions tècniques, la constitució de la mesa de contractació i la publicació de l'edicte d'adjudicació.

6. Les operacions i serveis financers en el marc dels contractes d'entitats gestores i dipositàries del Fons i les actuacions que, en l'àmbit de la gestió del Fons, realitzi directament la Comissió Gestora, queden fora de l'àmbit d'aplicació de la Llei de contractació pública.

Article 24. Formulació i aprovació de comptes anuals i liquidació pressupostària

1. La Comissió Gestora del Fons formula els comptes anuals del Fons de reserva de jubilació en el termini màxim de tres mesos a comptar del tancament de l'exercici.

2. Els comptes anuals es formulen duent a terme les adaptacions que siguin necessàries d'acord amb les característiques i la naturalesa de les activitats del Fons de reserva de jubilació.

3. El Consell d'Administració del Fons aprova els comptes anuals un cop rebut l'informe anual de seguiment i control previst en l'article 38.

4. Un cop el Consell d'Administració hagi aprovat els comptes anuals del Fons de reserva, els trameta al ministeri encarregat de les finances perquè els sotmeti al Consell General.

Article 25. Règim impositiu

El Fons de reserva està exempt del pagament de qualsevol tipus d'impost, tret de l'impost general indirecte (IGI).

Article 26. Inembargabilitat

Els béns i drets que componen el patrimoni del Fons de reserva són inembargables i no pignorables.

Capítol quart. Definició i implementació de la política d'inversió

Article 27. Principis de la política d'inversió

1. La política d'inversió del Fons es regeix pels principis de prudència, liquiditat, seguretat, eficiència i diversificació, a la vegada que procura aconseguir a mig i llarg termini una rendibilitat real positiva, és a dir, superior a la inflació andorrana.

En la definició de les polítiques d'inversió es tenen en compte les conclusions de l'estudi actuarial que la Caixa Andorrana de Seguretat Social realitza segons el que estableix la normativa vigent.

2. En la gestió del Fons es tenen en compte criteris d'inversió socialment responsable, tenint com a referència els Principis d'Inversió Responsable promoguts per Nacions Unides.

Article 28. Polítiques d'inversió

1. En aplicació dels principis descrits a l'article 27, s'estableixen els següents criteris generals de la política d'inversió del Fons següents:

a) El Fons inverteix com a mínim un 40% del seu patrimoni en instruments del mercat monetari i/o actius de renda fixa negociada o cotitzada en mercats regulats i amb una qualitat creditícia classificada com a grau d'inversió (*investment grade* en nomenclatura internacionalment acceptada) per una o més agències de ràting.

b) El Fons inverteix com a màxim un 45% del seu patrimoni en actius de renda variable cotitzats en mercats regulats.

c) El Fons inverteix com a màxim un 15% del seu patrimoni en actius diferents dels anteriors, fet que permet la inversió en altres tipologies d'actius.

d) En tot cas, a efectes de liquiditat del Fons, com a mínim el 90% del seu patrimoni haurà d'estar invertit en actius aptes, d'acord amb el que preveu l'article 30.1, i líquids. S'entén per actius líquids:

- els instruments de mercat monetari;
- els dipòsits bancaris;
- els actius cotitzats o negociats diàriament en mercats reglamentats;
- els organismes d'inversió col·lectiva sotmesos a una regulació assimilable a la normativa andorrana i amb liquiditat preferentment diària o, com a mínim, quinzenal.

2. Reglamentàriament es podrà establir el percentatge màxim d'inversió en actius de renda fixa i els percentatges mínims d'inversió en renda variable i altres actius, per tal de delimitar amb més detall la política d'inversió descrita al punt 1 d'aquest article. No obstant això, és responsabilitat de la Comissió Gestora establir els percentatges d'inversió en cadascun dels actius descrits que conformen la política d'inversió a llarg termini del Fons de reserva. És també responsabilitat de la Comissió Gestora redactar un mandat de gestió que reguli de forma detallada la política d'inversió del Fons de reserva així com determinar els actius aptes per a la inversió.

3. La Caixa Andorrana de la Seguretat Social envia a la Comissió Gestora del Fons de reserva de jubilació l'estudi actuarial que es realitza segons el que estableix la legislació en vigor, tan bon punt disposi de l'estudi.

4. La Comissió Gestora del Fons de reserva es coordina amb la Caixa Andorrana de Seguretat Social per tal de col·laborar en la decisió de la periodicitat d'elaboració de l'estudi actuarial que la Caixa Andorrana de Seguretat Social realitza segons el que estableix la legislació en vigor, o per valorar la necessitat d'elaborar un estudi actuarial extraordinari en un moment determinat.

5. Anualment la Comissió Gestora avalua i, si escau, modifica la política d'inversió.

Article 29. Inversió socialment responsable

En la gestió del Fons de reserva es tenen en compte criteris d'inversió socialment responsable i s'encarrega a la Comissió Gestora del Fons el desenvolupament de les eines i les polítiques necessàries.

Article 30. Actius aptes per la inversió i diversificació de riscos

1. Es consideren actius aptes per a la inversió, als quals es refereix l'article 28.1 lletra d:

a) Valors negociables i instruments del mercat monetari admesos o negociats en mercats reglamentats.

b) Valors negociables i instruments del mercat monetari negociats en altres mercats reglamentats, en funcionament regular, reconeguts i oberts al públic.

c) Valors negociables i instruments del mercat monetari emesos recentment i que estan pendents de ser negociats en mercats reglamentats, en funcionament regular, reconeguts i oberts al públic, i sempre que les seves condicions d'emissió prevegin que siguin admesos a cotització en el termini màxim d'un any.

d) Accions i participacions d'organismes d'inversió col·lectiva autoritzats conforme a la legislació andorrana o que estiguin sotmesos a una regulació assimilable, sempre que:

- disposin d'un nivell de protecció dels inversors assimilable al que s'atorga a Andorra;

- facilitin informació periòdica (com a mínim semestral) que permeti l'avaluació de l'actiu i del passiu, dels beneficis i de les operacions del període considerat.

e) Dipòsits bancaris a entitats bancàries amb domicili social en un estat membre de la Unió Europea, de l'OCDE o a Andorra que siguin a la vista o que tinguin dret de ser retirats amb venciment no superior a 18 mesos. En cas que no disposin de domicili social en un estat membre de la Unió Europea, de l'OCDE o a Andorra, els dipòsits poden ser constituïts en altres entitats sempre que aquestes estiguin subjectes a unes normes cautelars que l'INAF consideri equivalents a les vigents a Andorra.

f) Derivats, inclosos els instruments equivalents que requereixin un pagament en efectiu, negociats en un mercat reglamentat, i/o derivats OTC, a condició que:

- l'actiu subjacent sigui un instrument financer, índex financer, tipus d'interès, tipus de canvi o

divises en què el Fons de reserva pugui invertir segons la seva política d'inversió;

- les contraparts de les transaccions amb derivats OTC siguin entitats subjectes a supervisió cautelar, i pertanyin a categories autoritzades per la política d'inversió del Fons de reserva;

- els derivats OTC que estiguin subjectes a una avaluació diària fiable i verificable diàriament i puguin vendre's, liquidar-se o saldar-se en qualsevol moment al seu valor just mitjançant una operació compensatòria per iniciativa del Fons de reserva o de qui estigui autoritzat per gestionar en el seu nom.

g) Instruments del mercat monetari a excepció dels negociats en un mercat reglamentat, l'emissor dels quals estigui regulat per tal de donar cobertura als inversors i a l'estalvi, i sempre que:

- siguin emesos o estiguin garantits per una administració central, regional o local, el banc central d'un estat membre de la Unió Europea, d'Andorra o d'algun país de l'OCDE o per algun organisme públic internacional al qual pertanyin alguns d'aquests països (BCE, BEI, etc.);

- siguin emesos per una empresa, els títols de la qual es negocien en un mercat reglamentat;

- siguin emesos o estiguin garantits per una entitat subjecta a supervisió cautelar conforme als criteris definits en la legislació europea o que actuï d'acord amb unes normes cautelars que, a judici de l'INAF, siguin, com a mínim, tan rigoroses com les que estan establertes a Andorra;

- siguin emesos per altres entitats que ofereixin les proteccions per als inversors similars als mencionats en els tres supòsits anteriors, i sempre que disposin de l'autorització de l'INAF.

2. Els criteris d'aptitud i de diversificació de riscos dels actius en què s'inverteix el patrimoni del Fons de reserva són equivalents als criteris als que estan sotmesos els organismes d'inversió col·lectiva en valors mobiliaris de dret andorrà segons s'estableix als articles 22, 23, 24 i 25 de la Llei 10/2008, del 12 de juny, de regulació dels organismes d'inversió col·lectiva de dret andorrà, i les seves futures modificacions.

3. Es podran establir limitacions addicionals reglamentàriament per part del Govern o bé en les estratègies que pugui establir la Comissió Gestora del Fons de reserva de jubilació.

Article 31. Valoració dels actius

El criteri general de valoració dels actius del Fons de reserva és el valor de mercat. La valoració dels actius financers es realitzarà per part de les entitats depositàries dels mateixos.

Els valors cotitzats en mercats reglamentats es valoren d'acord amb la cotització oficial coneguda del mercat en què cotitzen, a l'hora que determini el dipositari.

Els valors que no cotitzen en mercats reglamentats són valorats pel seu valor estimat de realització o valor probable de negociació, fent servir procediments comptables de valoració admesos internacionalment. Els criteris emprats han de perseguir en tot moment la recerca de la valoració més encertada, tenint en compte tots els factors que entren en joc a l'hora de valorar actius no cotitzats. En aquest sentit, cal tenir en compte els criteris acceptats a escala internacional com a bones pràctiques de valoració.

Article 32. Mandat de gestió

1. La Comissió Gestora del Fons defineix una política d'inversió que es detalla en el mandat de gestió, revisable periòdicament, en el que s'estableixen els percentatges d'inversió objectiu en cadascun dels actius i els percentatges màxims i mínims entre els que podrà oscil·lar la inversió en cada tipus d'actiu, respectant sempre els percentatges màxims i mínims establerts en l'article 28, així com les restriccions previstes en l'article 30 d'aquesta Llei.

2. El mandat de gestió podrà incloure diferents annexes en els que s'estableixin mandats de gestió específics, per tal de poder encarregar a les entitats gestores del Fons de reserva la gestió de parts de la cartera d'inversió que, per la seva especificitat, sigui recomanable encarregar a entitats gestores especialistes. En un dels possibles annexes s'establirà, si així es decidís per part de la Comissió Gestora, quina part de la cartera d'inversió executa la Comissió Gestora directament, sense la delegació en cap entitat gestora.

3. El document que conformi el mandat de gestió haurà d'incloure els següents aspectes referents a la inversió en renda variable:

a) Els percentatges d'inversió objectiu en els diferents mercats de renda variable, els quals han de tenir en consideració la possible inversió tant en països considerats desenvolupats com emergents segons algun dels principals proveïdors d'índexs de referència.

b) Els percentatges d'inversió en renda variable que es gestionaran amb un criteri de gestió passiva i amb un criteri de gestió activa.

c) Els percentatges d'inversió que la Comissió Gestora decideixi invertir en actius de renda variable que segueixin un criteri sectorial o temàtic i que, per tant, no corresponguin exactament amb països o zones geogràfiques.

4. El document que conformi el mandat de gestió ha d'incloure els següents aspectes referents a la inversió en renda fixa i instruments del mercat monetari:

- a) Els percentatges d'inversió objectiu en els diferents mercats de renda fixa, els quals s'han de centrar en actius de governs i d'empreses privades, de països considerats desenvolupats segons algun dels principals proveïdors d'índexs de referència.
- b) Si es considerés necessari, en funció de l'anàlisi dels fluxos futurs, el mandat podria recollir un percentatge d'inversió destinat a cobrir part dels compromisos futurs (*cash flow matching*).
- c) Els percentatges d'inversió en renda fixa que es gestionaran amb un criteri de gestió passiva i amb un criteri de gestió activa.
- d) Els percentatges d'inversió en actius de renda fixa des del punt de vista del tipus de cupó que pagui (fix, flotant, lligat a inflació o altres que es puguin considerar).
- e) El percentatge d'inversió en actius de renda fixa a curt termini.

5. El document que conformi el mandat de gestió haurà d'incloure els aspectes referents a la inversió en altres tipus d'actius següents:

- a) Els percentatges d'inversió en actius de renda variable o renda fixa no cotitzada.
- b) Els percentatges d'inversió en actius de renda fixa d'alt rendiment, és a dir, classificats per sota del grau d'inversió per una o més agències de ràting.
- c) Els percentatges d'inversió en actius de renda fixa de governs i d'empreses privades, de països considerats emergents segons algun dels principals proveïdors d'índexs de referència.
- d) Els percentatges d'inversió en altres tipologies d'actius.

6. El document que conformi el mandat de gestió ha d'incloure també índexs de referència per cadascun dels tipus d'actius que siguin objecte d'inversió.

Aquests índexs de referència han de complir amb uns criteris de representativitat, invertibilitat, transparència, exactitud, acceptació generalitzada i disponibilitat de productes d'inversió o derivats que els repliquin.

L'índex de referència ha de ser calculat a partir de les ponderacions establertes per cada tipus d'actiu que sigui objecte d'inversió.

7. El document que conformi el mandat de gestió ha d'incloure també els criteris de reequilibri dels actius en el cas d'excedir els màxims establerts en el mandat per revalorització dels actius.

8. El risc de crèdit de la inversió en actius de renda fixa ve determinat pel marc de crèdit dels índexs de referència que es fixin per a la inversió en els diferents actius de renda fixa, tant els actius de renda fixa classificats en aquesta tipologia, com els actius de renda fixa que per les seves característiques són classificats dins de la tipologia d'altres tipus d'actiu.

Es poden establir limitacions addicionals al risc de crèdit, bé reglamentàriament per part del Govern, o bé en les polítiques que pugui establir la Comissió Gestora del Fons de reserva.

9. El document que conformi el mandat de gestió ha d'incloure també els aspectes següents:

- a) Condicions i límits per la inversió a través de productes derivats.
- b) Condicions i límits al préstec de valors.
- c) Criteris d'inversió en divises diferents de l'euro i criteris de cobertura. La inversió en divises diferents de l'euro està permesa per tal de diversificar les inversions del Fons de reserva, en compliment dels criteris generals d'inversió, si bé la Comissió Gestora ha d'establir els criteris de cobertura del risc de divisa.
- d) Criteris de supervisió del risc operacional de les entitats gestores de fons d'inversió en què pugui estar invertit el Fons de reserva. En el mandat de gestió s'establiran aquests criteris, els quals han de ser coherents amb els criteris de selecció de gestors que s'estableixin en l'article 34.

e) Informació que han de facilitar les entitats gestores i dipositàries a la Comissió Gestora del Fons de reserva pel desenvolupament de les seves tasques de seguiment i control. La Comissió Gestora ha de definir en el mandat de gestió les necessitats d'informació i les possibles necessitats de subministrament d'informació a tercers per part de les entitats gestores i dipositàries del Fons de reserva. La presentació de resultats s'ha de fer seguint els estàndards internacionals de presentació de resultats, estàndards GIPS (Global Investment Performance Standards).

f) Els costos màxims que poden aplicar tant gestors com dipositaris.

10. La Comissió Gestora del Fons de reserva podrà establir restriccions addicionals a les que recull aquesta Llei en funció de les seves expectatives, de la situació dels mercats financers o de la pròpia gestió del Fons de reserva.

Capítol cinquè. Entitats gestores i dipositàries

Article 33. Entitats gestores dels actius

1. La Comissió Gestora del Fons podrà acordar que la inversió del patrimoni es porti a terme a través d'entitats gestores andorranes o estrangeres, regulades d'acord amb la legislació OCDE, andorrana o assimilable. En aquest cas, la gestió es duria a terme en base a un mandat de gestió únic o específic per cadascuna d'elles i la Comissió gestora hauria d'establir els percentatges de patrimoni a invertir a través d'una mateixa entitat gestora amb l'objecte de garantir una diversificació correcta.

2. El número d'entitats gestores vindrà determinat pel volum de patrimoni del Fons de reserva en cada moment. S'estableix un mínim de set entitats gestores i un màxim de patrimoni gestionat per una mateixa entitat d'un 25% del total del patrimoni del Fons de reserva.

3. La Comissió Gestora revisa anualment el compliment d'aquests criteris.

4. Es considerarà com a una única entitat gestora i per tant subjecta a aquests límits, les entitats gestores que formin part del mateix grup o que tinguin una participació superior al 25% en el seu accionariat, tant en el moment d'entrada en vigor d'aquesta Llei com si es donés aquesta circumstància en el futur fruit d'operacions societàries.

Article 34. Selecció d'entitats gestores i criteris de repartiment

1. Atesa la seva especificitat, els processos de selecció i contractació d'entitats gestores o dipositàries es regiran segons el que estableix l'article 23 d'aquesta Llei.

2. Els criteris generals per seleccionar les entitats gestores són els de diversificació, experiència, especialització, capacitat, seguretat, rendibilitat, risc, tenint en compte tant les capacitats de les entitats en la gestió d'actius com els aspectes operatius i d'organització i control de la mateixa entitat.

3. L'òrgan de contractació del Fons de reserva estableix els plecs de clàusules administratives i de prescripcions tècniques.

4. En el plec de prescripcions tècniques s'estableixen els criteris específics que s'utilitzen per valorar tant les capacitats de les entitats en la gestió d'actius, com els aspectes operatius i d'organització i control de l'entitat. Aquests criteris específics han de permetre valorar les entitats en el compliment dels aspectes següents:

a) Disposar d'un procés d'inversió clarament articulat del qual es pugui esperar que generi valor

afegit consistentment dins dels paràmetres definits pels objectius i per la política d'inversió del Fons de reserva.

b) Demostrar experiència i especialització suficients, així com disposar d'equips de gestió estables, especialitzats i adequadament incentivats.

c) Valorar la qualitat de la gestió mitjançant els indicadors més adequats en cada cas, verificats externament segons metodologia GIPS. Oferir una proposta de comissions de gestió competitiva, tenint en compte comissions fixes i variables en funció de resultats.

d) Disposar d'estructures d'organització de l'entitat que demostrin un compromís amb l'activitat de gestió d'actius i que assegurin el bon govern de l'entitat, tenint en compte la importància d'un departament o funció de compliment i de control intern independent, que assegurin el compliment dels requisits legals i reglamentaris que afectin a les activitats de l'entitat així com les normes internes.

e) Disposar de tecnologia i recursos suficients per recolzar les seves estratègies d'inversió, per assegurar la màxima eficiència, per assegurar la integritat de les dades i per minimitzar els errors humans.

f) Disposar de processos i mecanismes per identificar i gestionar el risc de contrapart, per assegurar el compliment de les directius d'inversió i per controlar el nivell de ràting de les entitats dipositàries amb què treballa. També ha de disposar de controls adequats per liquidar i conciliar operacions amb les entitats dipositàries.

5. La relació contractual entre el Fons i les entitats es regeix pel dret privat. Els contractes amb les entitats estableixen el període de validesa, el qual pot ser prorrogable.

6. Els criteris de repartiment entre les diferents entitats gestores de les aportacions, dels reemborsaments o de les reponderacions del Patrimoni del Fons de reserva els determina la Comissió Gestora segons criteris estrictament tècnics que permetin objectivar en mètriques concretes els principis de: diversificació, experiència, especialització, capacitat, seguretat, eficiència, rendibilitat i risc.

Article 35. Entitats dipositàries dels actius

1. És responsabilitat de la Comissió Gestora la selecció de les entitats dipositàries del patrimoni del Fons i establir els percentatges de patrimoni a dipositar en una mateixa entitat.

2. La Comissió Gestora del Fons pot acordar que el dipòsit i custòdia del patrimoni es porti a terme a través d'entitats dipositàries andorranes o estrangeres regulades d'acord amb la legislació

OCDE, andorrana o assimilable i establir els percentatges de patrimoni a dipositar en una mateixa entitat amb l'objecte de garantir una diversificació correcta.

3. El número d'entitats dipositàries ve determinat pel volum de patrimoni del Fons de reserva en cada moment, per les necessitats d'informació i control que pugui tenir la Comissió Gestora i per la maximització de l'eficiència en la prestació d'aquest servei.

En compliment de l'anterior, es permet contractar entitats dipositàries andorranes que formin part del mateix grup financer que les entitats gestores andorranes, i a la vegada la contractació d'una entitat dipositària global, que dugui a terme les funcions de dipòsit i custòdia d'actius dipositats fora d'Andorra.

Article 36. Selecció d'entitats dipositàries

1. Atesa la seva especificitat, els processos de selecció i contractació d'entitats dipositàries es regeixen segons el que estableix l'article 23 d'aquesta Llei.

2. Els criteris generals per seleccionar les entitats dipositàries són els de diversificació, solvència, experiència, especialització, capacitat, seguretat i cost, tenint en compte tant que el servei prestat per l'entitat doni resposta a les necessitats específiques del Fons de reserva, com els aspectes de control intern dels dipositaris i l'avaluació dels costos transaccionals, directes i indirectes, que puguin generar-se per l'activitat del dipositari.

3. L'òrgan de contractació Fons de reserva estableix els plecs de clàusules administratives i de prescripcions tècniques.

4. En el plec de prescripcions tècniques s'estableixen els criteris específics que s'utilitzen per valorar tant les capacitats de les entitats per donar resposta a les necessitats de servei específiques del Fons de reserva, com els aspectes de control intern i l'avaluació dels costos transaccionals, directes i indirectes que puguin generar-se per l'activitat del dipositari. Aquests criteris específics han de permetre valorar que les entitats compleixin els aspectes següents:

- a) Demostrar una fortalesa financera, una experiència i una especialització en el sector de la dipositararia destacables.
- b) Disposar d'una capacitat d'administració d'actius, tant tradicionals com alternatius, demostrable.
- c) Disposar d'unes capacitats tecnològiques i de processos suficients i eficients per dur a terme la comptabilitat, la valoració i la verificació del compliment de les directrius d'inversions del Fons de reserva i la presentació de resultats.

d) Disposar d'uns processos eficients per dur a terme la gestió de la tresoreria del Fons de reserva.

e) Oferir unes condicions de despeses competitives, tant de comissions fixes sobre patrimoni, com per transaccions i operativa o comissions per administració i informació.

5. La relació contractual entre el Fons i les entitats dipositàries es regeix pel dret privat. Els contractes amb les entitats estableixen el període de validesa, el qual pot ser prorrogable.

Capítol sisè. Deure d'informació

Article 37. Informe trimestral de supervisió

1. La Comissió Gestora del Fons es dota d'un informe trimestral de supervisió de la gestió realitzada per les entitats gestores.

2. Aquest informe trimestral conté com a mínim la informació següent:

- a) Detall del patrimoni que desglossi els diferents tipus d'actius en els quals inverteix.
- b) Rendibilitats i volatilitats obtingudes pel Fons.
- c) Control del compliment dels criteris generals d'inversió.

3. En l'informe corresponent al quart trimestre de cada any, la Comissió Gestora inclou també els criteris de repartiment entre les diferents entitats gestores i dipositàries de les aportacions, dels reemborsaments o de les reponderacions del patrimoni que hagi determinat en virtut dels articles 34 i 36 d'aquesta Llei.

4. Aquests informes trimestrals es fan arribar al Consell d'Administració del Fons de reserva dins dels tres mesos següents al tancament de cada trimestre natural.

Article 38. Informe anual de seguiment i control

1. La Comissió Gestora del Fons de Reserva elabora un informe anual de seguiment i control de l'evolució del Fons.

2. L'informe anual de seguiment i control conté com a mínim la informació següent:

- a) Canvis en la política d'inversió.
- b) Canvis significatius en el mandat de gestió.
- c) Incompliments del mandat de gestió que s'hagin produït.
- d) Canvis en les entitats gestores o dipositàries.
- e) Evolució de les polítiques, els criteris i les iniciatives d'inversió socialment responsable.
- f) L'informe anual d'auditoria previst en l'article 39.
- g) L'informe anual especial de revisió de procediments acordats previst en l'article 40.

3. Aquest informe es tramet al Consell d'Administració del Fons perquè l'aprovi.

4. Un cop aprovat i dins el primer trimestre de l'any següent, l'informe es fa arribar al Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social i al Govern, que al seu torn el tramet al Consell General i al Tribunal de Comptes.

5. En el supòsit que el Consell d'Administració del Fons no aprovi l'informe anual, n'informa a la Caixa Andorrana de Seguretat Social i al Govern, que al seu torn ho posa en coneixement del Consell General i del Tribunal de Comptes.

Article 39. Auditoria anual

El Fons de reserva està sotmès a una auditoria de comptes anual per part d'una entitat auditora independent i de prestigi.

Article 40. Informe anual especial de revisió de procediments acordats

1. Anualment s'elabora un informe que verifiqui que la gestió del Fons compleix amb els requeriments establerts en els capítols quart i cinquè d'aquesta Llei.

2. L'informe l'elabora una persona o entitat experta i independent dels òrgans de govern del Fons de reserva i de les entitats gestores i dipositàries.

3. La Comissió Gestora del Fons de reserva desenvolupa el contingut necessari d'aquest informe.

Article 41. Informació als ciutadans

El Consell d'Administració del Fons de Reserva vetlla perquè s'estableixin els canals telemàtics necessaris per tal de facilitar informació a la ciutadania sobre l'estructura organitzativa del Fons de reserva, sobre els principis de la seva política d'inversió, sobre els resultats obtinguts anualment i sobre altres temes d'interès que consideri oportuns.

Disposició derogatòria primera

Aquesta Llei deroga el punt 5 de l'article 84 i l'article 85 de la Llei 17/2008, del 3 d'octubre, de la seguretat social.

Disposició derogatòria segona

Aquesta Llei deroga el Reglament d'aplicació núm. 21 de la Caixa Andorrana de Seguretat Social, de 12 d'octubre de 1989 i altres disposicions legals o reglamentàries s'oposin a la present Llei.

Disposició transitòria primera

En un període màxim de noranta dies des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei s'ha de constituir la Comissió Gestora descrita al capítol segon d'aquesta Llei.

Excepcionalment, la durada del càrrec dels membres de la Comissió Gestora que siguin membres del Consell d'Administració de la Caixa Andorrana de Seguretat Social finirà no més tard de cessar la seva condició de membre del Consell d'Administració.

Disposició transitòria segona

1. En un període màxim de noranta dies des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei i coincidint amb el primer de mes s'hauran de canviar de titularitat els actius de la Caixa Andorrana de la Seguretat Social descrits al punt 1 de l'article 19 que conformaran el patrimoni del Fons de reserva en el moment inicial.

2. El traspàs d'actius es farà valorant a preu de mercat i a la data de constitució del Fons de reserva tots els actius objecte de traspàs. En el cas de valors que no cotitzen en mercats reglamentats, es valoren pel seu valor estimat de realització o valor probable de negociació, fent servir procediments comptables de valoració admesos internacionalment. La valoració dels actius financers es realitzarà per part de les entitats dipositàries dels mateixos. La Intervenció General de l'Estat supervisarà el resultat de les valoracions i donarà el vistiplau a l'import global del traspàs.

Disposició transitòria tercera

1. La Comissió Gestora del Fons de reserva de jubilació disposa de sis mesos des de la seva constitució per adaptar els contractes de gestió i dipòsit amb les entitats corresponents.

2. Els criteris de valoració per a la selecció de noves entitats gestores del Fons de reserva descrits al punt 4 de l'article 34, també els hauran de complir les entitats gestores existents en la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei. Les entitats disposaran de sis mesos per donar resposta a la petició d'informació que li haurà de fer la Comissió Gestora del Fons de Reserva. La Comissió Gestora disposarà d'un termini de sis mesos des de la seva constitució per fer la petició d'informació a les entitats.

3. De la mateixa manera, els criteris de valoració per a la selecció de noves entitats dipositàries del Fons de reserva descrits al punt 4 de l'article 36, també els han de complir les entitats dipositàries existents en la data d'entrada en vigor d'aquesta Llei. Les entitats disposaran de sis mesos per donar resposta a la petició d'informació que li haurà de fer la Comissió Gestora del Fons de Reserva. La Comissió Gestora disposarà d'un termini de sis mesos des de la seva constitució per fer la petició d'informació a les entitats.

Disposició addicional

Es faculta al Govern perquè aprovi els reglaments que siguin necessaris per desenvolupar aquesta Llei.

Disposició final

Aquesta Llei entrarà en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 11 de setembre del 2014, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern, registrat en data 1 de setembre del 2014, sota el títol **Projecte de llei dels transports per carretera** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de Llei i procedir a la seva tramitació com a tal.

2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 2 d'octubre del 2014, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 11 de setembre del 2014

Mònica Bonell Tuset
Subsídica General

Projecte de llei dels transports per carretera

Índex

Exposició de motius

Títol preliminar. *Disposicions generals*

Títol I. *Disposicions comunes al transport de viatgers i de mercaderies*

Capítol primer. *Planificació i inspecció del transport*

Capítol segon. *Usuaris del transport*

Capítol tercer. *Disposicions en matèria social*

Capítol quart. *Condicions per exercir l'activitat de transportista de transport públic*

Capítol cinquè. *Règim economicofinancer*

Capítol sisè. *Disposicions aplicables als transportistes estrangers*

Títol II. *Transport públic de viatgers*

Capítol primer. *Disposicions comunes al transport regular i discrecional de viatgers*

Capítol segon. *Transport públic nacional regular i discrecional de viatgers*

Capítol tercer. *Transport públic internacional de viatgers*

Títol III. *Servei del taxi*

Títol IV. *Transport públic de mercaderies*

Títol V. *Transport privat*

Títol VI. *Transports específics*

Títol VII. *Cooperació entre transportistes i administracions*

Títol VIII. *Lloguer de vehicles amb conductor i sense*

Títol IX. *Activitats auxiliars de mediació*

Títol X. *Estacions de transport i parades*

Títol XI. *Infraccions i sancions*

Disposició addicional primera. *Aplicació supletòria de les normes de procediment administratiu*

Disposició addicional segona. *Actualització de les quanties de les sancions*

Disposició addicional tercera. *Transports exclosos*

Disposició addicional quarta. *Modificació de l'article 3 de la Llei 2/2014, del 23 de gener, de modificació del Codi de la circulació, del 10-06-1999*

Disposició transitòria primera. *Capacitació professional*

Disposició transitòria segona. *Capacitat econòmica*

Disposició transitòria tercera. *Tramitació de procediments en vigor*

Disposició transitòria quarta. *Normes reglamentàries, concessions i autoritzacions administratives existents*

Disposició transitòria cinquena. *Aparcament de vehicles pesants*

Disposició derogatòria

Disposició final

Exposició de motius

La política europea en matèria de transport està dirigida, fonamentalment, a la millora de les condicions de treball i de la seguretat a la carretera, així com a fomentar accions encaminades a garantir una millora de la qualificació professional del transportista, que permetin contribuir a incrementar la qualitat del servei prestat en benefici dels usuaris, dels transportistes i del conjunt de l'economia. D'altra banda, la regulació del transport ha de constituir un dels nuclis en l'estratègia global del

desenvolupament sostenible amb què tots els països d'Europa se senten compromesos.

El transport no és només un bé subjecte a les normes del mercat, sinó que també és un servei d'interès general al servei dels ciutadans. Per tal de conjugar els dos aspectes, aquesta Llei busca una obertura controlada del mercat del transport a Andorra i la concessió o l'atorgament de les autoritzacions administratives del servei públic interurbà de transport de viatgers, basada en la seguretat dels viatgers, la qualitat del servei i la protecció del medi ambient, sempre mantenint un cost d'explotació sostenible. La concessió o l'atorgament de les autoritzacions administratives del servei públic interurbà de transport de viatgers permet disminuir la intensitat del trànsit, i per tant, reduir els efectes nocius per al medi ambient o per a la salut dels ciutadans provocats per les emissions de diòxid de carboni, el gas principal de l'efecte hivernacle, i alhora millorar la mobilitat, així com la seguretat viària.

Aquesta Llei vol agrupar, ordenar i actualitzar la normativa existent tant en l'àmbit del transport nacional com del transport internacional. El marc legal actual està compost per dues lleis, la Llei reguladora del transport públic de passatgers per carretera, de l'11 d'octubre de 1985, i la Llei sobre les condicions per a l'exercici de l'activitat de transport i de disposicions en matèria social en el sector del transport per carretera, del 4 de novembre de 1993. A més, hi ha altra normativa vigent com ara reglaments, acords bilaterals i convenis internacionals subscrits pel Principat d'Andorra.

La Llei integra les dues lleis ja existents, i vol ser una llei marc habilitant, integradora i entenedora. La Llei és habilitant per permetre el desenvolupament reglamentari necessari en cada moment d'acord amb l'evolució del mercat del transport. La Llei és integradora per reagrupar la legislació existent i facilitar la seva aplicació. La Llei és entenedora per definir els actors que intervenen en el transport i les seves competències.

Aquesta Llei també permet regular activitats que no estaven previstes en la legislació actual, com ara el transport internacional de viatgers i el transport de mercaderies, nacional i internacional. Per acabar, la Llei introdueix conceptes com ara el contracte de transport i les assegurances, entre d'altres, per donar seguretat jurídica als actors que intervenen en el transport.

Aquesta Llei està formada per un títol preliminar i onze títols més, quatre disposicions addicionals, cinc disposicions transitòries, una disposició derogatòria i una disposició final.

El títol preliminar conté una sèrie de disposicions generals relatives al seu objecte i a les seves finalitats, a l'àmbit d'aplicació, a les definicions, a la classificació dels transports i a les competències en matèria de transport.

El títol I fa referència a les disposicions comunes al transport de viatgers i de mercaderies i es divideix, al seu torn, en sis capítols.

El capítol primer s'ocupa de la planificació i regula la inspecció del transport, i el capítol segon, dels drets i les obligacions dels usuaris del transport. El capítol tercer està dedicat a les disposicions en matèria social, als mitjans i als instruments de control, així com als conductors i al personal de l'empresa.

El capítol quart està destinat a regular les condicions per exercir l'activitat de transport públic i s'ocupa de la capacitació professional, de la capacitat econòmica, de l'honorabilitat i també de l'organització empresarial.

El capítol cinquè s'ocupa del règim economicofinancer i conté normes sobre les tarifes i els preus i sobre les obligacions del servei públic, i, per acabar, el capítol sisè tracta de les disposicions aplicables als transportistes estrangers.

El títol II té com a objecte el transport públic de viatgers i, al seu torn, es divideix en tres capítols.

El capítol primer conté una sèrie de disposicions comunes al transport públic nacional regular i discrecional de viatgers i parla del contracte de transport i de la responsabilitat de les empreses de transport i el seu assegurament.

El capítol segon inclou les disposicions especials per al transport regular, establint en aquest cas la reserva d'activitat a favor del Govern, i les disposicions especials per al transport discrecional. Per acabar, el capítol tercer parla del transport públic internacional de viatgers.

El títol III està dedicat al servei del taxi. En aquest títol, es distingeixen les modalitats de servei del taxi que hi ha i es regulen els vehicles, l'activitat dels taxistes, el règim de les llicències, les tarifes i l'explotació del servei.

El títol IV conté la regulació del transport públic de mercaderies i una sèrie de disposicions comunes al transport nacional i internacional de mercaderies, parla del contracte de transport de mercaderies i de la carta de port, de les obligacions i de les responsabilitats dels transportistes i ordenants, i també del seu assegurament i del transport successiu; per acabar, parla de les autoritzacions de transport del transport públic nacional i del transport públic internacional de mercaderies.

El títol V està dedicat al transport privat, comercial, complementari i particular.

El títol VI s'ocupa dels anomenats transports específics, entre els quals hi ha el transport escolar, els transports sanitaris i els funeraris, els de mercaderies perilloses, els de mercaderies peribles i l'assistència en carretera.

El títol VII tracta de la cooperació entre transportistes i administracions.

El títol VIII s'ocupa del lloguer de vehicles, amb conductor i sense, i també dels anomenats vehicles singulars.

El títol IX està destinat a la regulació de les activitats auxiliars de mediació, com ara les agències de viatges i els operadors terrestres.

El títol X està dedicat a les estacions de transport i a les parades d'autobús, de taxi i els punts d'estacionament de càrrega i descàrrega.

Per finalitzar, el títol XI de la Llei regula les infraccions i a les sancions i diferencia infraccions lleus, greus i molt greus.

La Llei conclou amb quatre disposicions addicionals, en les quals s'autoritza el Govern per actualitzar les quanties pecuniàries de les multes; cinc disposicions transitòries, que s'ocupen del règim jurídic transitori; una disposició derogatòria, que deroga les dues lleis de 1985 i de 1993 i una disposició final, que anuncia la data d'entrada en vigor.

Títol preliminar. Disposicions generals

Article 1. Objecte i finalitats de la Llei

1. Aquesta Llei té com a objecte regular el transport de viatgers i de mercaderies per carretera.

2. Les finalitats de la Llei són:

- a) Proporcionar una legislació integradora en matèria de transports per carretera.
- b) Fomentar la constitució d'un autèntic mercat de transports per carretera i vetllar pel manteniment d'unes condicions de competència efectiva entre els transportistes.
- c) Orientar les activitats de transport per carretera a fi de satisfer les necessitats de la comunitat i configurar el transport públic regular de viatgers com un servei públic, alhora que es reforcen els drets dels usuaris del transport.
- d) Promoure la cooperació amb els comuns per organitzar un sistema de transport públic de viatgers coherent.
- e) Promoure el principi de desenvolupament sostenible.

f) Fomentar la seguretat del transport per carretera i la seguretat dels seus actors.

Article 2. Àmbit d'aplicació de la Llei

1. Aquesta Llei és aplicable als transports de viatgers i de mercaderies per carretera que s'efectuen amb vehicles nacionals o estrangers i que transcorren o s'exploten íntegrament en el territori andorrà.
2. Les disposicions d'aquesta Llei aplicables al transport de viatgers i de mercaderies per carretera s'entenen sempre sense perjudici de l'aplicació d'un règim jurídic diferent quan així s'estableixi expressament en els convenis i tractats internacionals subscrits pel Principat d'Andorra. El ministeri competent en matèria de transport pot establir els requisits nacionals necessaris per aplicar aquests convenis i tractats internacionals.
3. El Govern pot establir i aplicar mesures de reciprocitat entre països als transportistes estrangers.
4. El Govern pot establir mesures econòmiques o condicions específiques en el transport als transportistes estrangers.

Article 3. Definicions

Als efectes d'aquesta Llei, s'entén per:

- a) *Autobús o autocar*: vehicle automòbil amb capacitat per a més de nou persones, incloent-hi el conductor, destinat al transport col·lectiu urbà i interurbà.
- b) *Autocar*: vehicle automòbil amb capacitat per a més de nou persones, incloent-hi el conductor, destinat a transportar un grup nombrós de persones a distàncies llargues o mitjanes.
- c) *Autorització de transport*: autorització administrativa lliurada pel ministeri competent per efectuar transports de mercaderies, tant per a vehicles estrangers amb destí nacional, com nacionals amb destí estranger. El lliurament d'aquestes autoritzacions pot establir-se pels convenis i tractats internacionals, o per acords bilaterals.
- d) *Cabotatge o transport interior*: es produeix quan un transportista efectua un transport interior, de viatgers o de mercaderies, dins d'un estat en el qual no està establert.
- e) *Consignatari o destinatari*: persona física o jurídica a qui el transportista ha de lliurar les mercaderies objecte de transport.
- f) *Contracte de transport*: acord verbal o escrit, pel qual una persona física o jurídica, titular d'una empresa de transport públic o d'intermediació en la contractació del transport s'obliga, mitjançant un preu, a transportar una mercaderia concreta, o una persona o una persona i el seu equipatge, d'un lloc -a

un altre, ambdós definits, en les condicions i en els termes acordats i sota la seva custòdia i responsabilitat.

g) *Expedidor*: persona física o jurídica que trameta una mercaderia a una destinació.

h) *Ordenant*: persona, física o jurídica, que encarrega una operació de transport a un tercer o que la fa ella mateixa per compte propi.

i) *Servei públic*: servei prestat de forma regular i contínua per l'Administració directament o mitjançant concessió o autorització administrativa lliurada pel ministeri competent, per satisfer les necessitats generals públiques.

j) *Targeta de transport*: document pel qual s'habilita un vehicle per efectuar transport públic o privat de viatgers o de mercaderies.

k) *Taxi*: vehicle destinat al servei públic de transport de viatgers amb capacitat fins a nou places, incloent-hi la del conductor.

l) *Transportista*: persona física o jurídica que exerceix professionalment l'activitat de transport de viatgers o de mercaderies per carretera.

m) *Turisme*: automòbil d'ús privat i d'una capacitat igual o inferior a nou places, incloent-hi el conductor.

n) *Vehicle*: giny, artefacte, autopropulsat o no, que serveix per transportar persones o mercaderies d'un lloc a un altre, especialment per terra.

o) *Vehicle singular*: vehicle que presenta característiques especials d'antiguitat, prestacions, qualitat, capacitat o representació que el diferencien o el singularitzen davant els vehicles ordinaris.

Article 4. Classificació dels transports segons la seva naturalesa

Segons la seva naturalesa, els transports per carretera poden ser:

a) Públics, quan es realitzen per compte d'altri a través de retribució econòmica.

b) Privats, quan es realitzen per compte propi, per satisfer les necessitats de l'empresa, transportant mercaderies o personal propis d'aquesta empresa.

c) Particulars, quan es realitzen sense ànim de lucre.

Article 5. Classificació dels transports segons el seu objecte

Segons el seu objecte, els transports per carretera poden ser:

a) De viatgers, quan estan dedicats a realitzar els desplaçaments de les persones, amb equipatge o sense, en vehicles construïts i condicionats a aquesta finalitat. Els transports de viatgers poden portar, com

a complement, paquets que no siguin els equipatges dels viatgers.

b) De mercaderies, quan estan dedicats a realitzar els desplaçaments de mercaderies en vehicles construïts i condicionats a aquesta finalitat.

Article 6. Classificació dels transports segons el seu àmbit territorial

Segons el seu àmbit territorial, els transports per carretera poden ser:

a) Transports nacionals, els que tenen l'origen i la destinació dins del territori andorrà i que hi transcorren íntegrament.

b) Transports internacionals, els que tenen un itinerari que transcorre entre Andorra i un o més estats estrangers.

Article 7. Classificació dels transports segons la seva periodicitat

1. Els transports públics de viatgers per carretera realitzats amb autobús o autocar, tant nacionals com internacionals, poden ser:

a) Regulars, quan són contractats de manera individual per un usuari i respecten unes tarifes, un itinerari, unes parades, un calendari, unes freqüències i un horari prefixats.

b) Discrecionals o ocasionals, quan són contractats per un grup de viatgers prèviament establert, sense cap subjecció a itinerari, ni calendari, ni horari preestablerts. El vehicle es posa a disposició exclusiva del grup de viatgers per un trajecte o un període determinats.

Els transports discrecionals o ocasionals inclouen:

- Els viatges a porta tancada, és a dir, els transports en què s'utilitza el mateix autocar per transportar el mateix grup de viatgers durant tot el viatge i retornar-los al punt de partida.

- Els transports que realitzen el viatge d'anada amb viatgers, els deixen tots al mateix lloc i el viatge de tornada es fa de buit.

- Els transports que realitzen el viatge d'anada sense passatge i el de tornada amb passatge, recollint tots els viatgers al mateix lloc, en les condicions que es determinin.

c) De llançadora, quan transporten un grup de viatgers amb allotjament prèviament establert, per mitjà de viatges d'anada i tornada, respectant unes parades, uns itineraris, un calendari, un horari, unes freqüències i unes tarifes prefixats per compte d'un operador turístic.

En el transport de llançadora no es recullen ni es deixen viatgers durant el transcurs del viatge.

En un servei de llançadora, ja sigui el primer viatge d'anada o l'últim viatge de tornada, en un dels sentits el viatge es fa de buit.

2. El servei de taxi, realitzat amb taxi, pot ser regular o discrecional o ocasional.

3. Els transports públics i privats de mercaderies per carretera tenen sempre la consideració de discrecionals, fins i tot quan es produeix una reiteració d'itinerari, calendari o horari.

Article 8. Classificació dels transports segons l'especificitat del seu objecte i règim jurídic

Segons l'especificitat del seu objecte i el seu règim jurídic, els transports poden ser:

a) Específics, quan estan sotmesos a reglamentació especial, o, si escau, a convenis i tractats internacionals subscrits, a causa del seu perill, del seu caràcter perible, de la urgència, de la incompatibilitat amb alguna altra mena de transport, de la repercussió social o altres causes similars.

b) Ordinaris, en la resta dels casos.

Article 9. Competències

1. Les competències en matèria de transport corresponen al Govern i són exercides pel ministeri competent en matèria de transport (d'ara endavant, "el ministeri competent").

2. En concret, correspon al ministeri competent la competència en matèria d'incoació i resolució dels expedients administratius sancionadors per infraccions previstes en aquesta Llei, i també la funció inspectora destinada a esbrinar, comprovar i exigir el compliment d'aquesta Llei.

3. El Govern pot crear la figura de l'Autoritat de Transport. Aquesta figura pot ser de nova creació o pot utilitzar algun servei o organisme existent. La figura de l'Autoritat de Transport serà l'instrument del Govern per assegurar la implantació progressiva de la política de transport del país, contribuint a la posada en marxa de les iniciatives i accions adreçades a complir els objectius de l'Administració en matèria de transport. Aquesta figura també ha d'assegurar l'adequació permanent a les necessitats actuals i futures del transport en condicions òptimes.

Títol I. Disposicions comunes als transports de viatgers i de mercaderies

Capítol primer. Planificació i inspecció dels transports

Article 10. Programes i plans d'actuació

El Govern pot programar o planificar l'evolució dels diversos tipus de transports per facilitar el

desenvolupament equilibrat i harmònic del sistema de transports.

Article 11. Objectius i finalitats de la planificació

1. A través de programes i de plans d'actuació, el Govern pot establir mesures orientades a afavorir i garantir la interoperabilitat i la intermodalitat dels diversos tipus de transport per assolir un equilibri modal adequat a les necessitats i a les característiques pròpies del país.

2. De la mateixa manera, en particular per al transport de viatgers, l'activitat planificadora afavoreix el desenvolupament dels tipus i dels mitjans de transport que siguin adequats per preservar el medi ambient, promovent l'estalvi i l'eficiència energètics i per tant el desenvolupament sostenible, però al mateix temps que permetin complir els objectius d'un cost d'explotació sostenible.

Article 12. Inspecció de Transports

1. Es crea la Inspecció de Transports per controlar i garantir el compliment de la normativa aplicable als serveis de transport i de mediació, que depèn del ministeri competent.

2. Quan actuïn en l'exercici de les seves funcions, els inspectors tenen la consideració d'agents de l'autoritat i poden rebre l'ajuda del Cos de Policia i del Cos de Duana quan sigui necessari per complir aquestes funcions.

3. Si el Cos de Policia o qualsevol altre servei observa alguna irregularitat mentre efectua un control a la carretera, pot sancionar segons aquesta Llei i n'informa la Inspecció de Transports.

4. Els transportistes, els mediadors i els usuaris del transport tenen l'obligació de facilitar a la Inspecció de Transports tota la informació, documentació i ajuda que els requereixi, en els controls per carretera o en les dependències dels transportistes i mediadors.

Article 13. Procediment i planificació

1. La Inspecció de Transports pot actuar d'ofici o a petició fundada dels transportistes, dels mediadors i dels usuaris del transport o de les seves associacions.

2. Per augmentar l'eficàcia de la funció inspectora de transports, es poden establir o elaborar plans d'inspecció.

Capítol segon. Usuaris del transport

Article 14. Drets i obligacions dels usuaris

1. El transport s'orienta a satisfer les necessitats dels usuaris, d'acord amb les exigències del desenvolupament i amb les característiques pròpies i peculiars del territori, sense perdre de vista un cost d'explotació sostenible.

2. En el transport nacional regular de viatgers, tot menor de dotze anys que no disposi d'un títol de transport reconegut per l'Administració general ha de dur una autorització del pare, la mare o el tutor per comprar el bitllet.

3. En el transport internacional regular de viatgers, l'empresa transportista ha de presentar al ministeri competent el procediment que preveu aplicar per acceptar els menors d'edat que viatgen sols. Aquest procediment ha de ser validat pel ministeri competent.

4. Correspon al Govern establir el conjunt de drets i obligacions dels usuaris del transport, la difusió i el compliment del qual han de ser tutelats pel ministeri competent. En particular, els desperfectes causats pels usuaris en els vehicles han de ser al seu càrrec.

Capítol tercer. Disposicions en matèria social

Article 15. Condicions socials del transport per carretera

1. Les activitats de transport s'han de realitzar amb estricta i rigorosa observació de les normes de caràcter social establertes per a la seva execució, d'acord amb els convenis i tractats internacionals subscrits, en particular amb l'Acord europeu relatiu al treball dels equips de conducció dels vehicles que realitzen transports internacionals per carretera (AETR), fet a Ginebra l'1 de juliol del 1970.

2. El ministeri competent ha d'establir les normes de caràcter social. Aquestes normes han de regular el temps de conducció, les pauses i els períodes de descans per als conductors que es dediquin al transport públic i privat de viatgers i de mercaderies, per harmonitzar les condicions de competència entre mitjans de transport i millorar les condicions de treball i de seguretat viària.

3. Amb aquestes mateixes finalitats, les normes també han de regular el temps de treball, les pauses i els períodes de descans dels treballadors mòbils que participin en activitats de transport públic de viatgers i de mercaderies, i també han d'establir mesures de regulació de la circulació d'algunes modalitats de transport.

Article 16. Mitjans i instruments tècnics de control

1. Per garantir el compliment efectiu i l'observació de les mesures que es disposen a l'article anterior, s'han d'adoptar els mitjans i els instruments tècnics necessaris i cal vetllar per la seva adaptació al progrés tècnic. Concretament, els vehicles destinats a realitzar el transport han de tenir instal·lat i dur en funcionament l'aparell tacògraf, sempre que aquest aparell sigui obligatori.

2. L'aparell tacògraf ha de ser instal·lat i revisat per tallers autoritzats pel ministeri competent, que han de complir el Reglament regulador dels tallers per a la reparació del tacògraf digital vigent.

Article 17. Conductors i personal de l'empresa

1. El ministeri competent pot exigir als conductors i al personal de l'empresa les formacions inicials i continuades que, en matèria de conducció i de transport o d'altres relacionades amb la professió, siguin obligatòries a la Unió Europea en el futur.

2. Els conductors i el personal de l'empresa que disposen de formació són responsables de les obligacions que se'n deriven.

3. El ministeri competent pot exigir als conductors certificats mèdics especials per comprovar les seves capacitats per exercir l'activitat, en benefici de la seguretat individual i col·lectiva. El contingut de les revisions mèdiques per obtenir els certificats es determina amb el ministeri competent en matèria de salut.

4. El conductor que s'estableixi com a professional autònom ha de disposar del permís de conduir de les categories requerides per a cada transport.

5. El conductor assalariat d'una empresa de lloguer de vehicles de tipus turisme amb conductor ha de disposar com a mínim del permís de conduir de la categoria B2 del Codi de la circulació vigent.

Capítol quart. Condicions per exercir l'activitat de transportista de transport públic

Article 18. Requisits de capacitat general

1. Únicament les persones físiques o jurídiques de nacionalitat andorrana o legalment residents que reuneixen els requisits de capacitat professional, capacitat econòmica i honorabilitat poden dur a terme el transport públic de viatgers o de mercaderies i de mediació.

2. Les empreses andorranes que reuneixen els requisits esmentats anteriorment que desitgin efectuar un servei de transport públic de viatgers o de mercaderies per carretera s'han d'inscriure obligatòriament en el Registre General de Transportistes.

3. També és necessari que aquestes empreses s'inscriuïn en el Registre de Comerç. La inscripció en el Registre de Comerç constitueix un requisit indispensable per exercir l'activitat a què fa referència la capacitat general i també per obtenir l'autorització d'obertura de l'empresa.

4. La inscripció en el Registre General de Transportistes i la subsegüent inscripció en el Registre de Comerç queden subordinades al

compliment per part de l'empresa dels requisits següents:

- a) Complir els requisits de capacitació professional, capacitat econòmica i honorabilitat.
- b) Complir, si escau, les condicions específiques establertes a la legislació vigent relacionades amb els diversos tipus de transport o activitat.
- c) Quan es tracti de persones jurídiques, estar constituïdes d'acord amb la legislació vigent en matèria de societats mercantils.

5. Les empreses inscrites en el Registre de Comerç estan obligades a comunicar al ministeri competent qualsevol modificació de les dades que hi hagin de figurar.

Article 19. Registre General de Transportistes

1. El ministeri competent gestiona el Registre General de Transportistes.
2. El Registre General de Transportistes té quatre seccions:
 - a) Secció de transports de viatgers.
 - b) Secció de transports de mercaderies.
 - c) Secció de lloguer de vehicles amb conductor i sense.
 - d) Secció de mediadors.

La inscripció en el Registre és vàlida únicament per exercir l'activitat corresponent en la secció designada.

3. En el Registre General de Transportistes hi han de constar les dades següents:
 - a) Nom i adreça de correu electrònic de l'empresa.
 - b) Nom comercial, en cas que sigui diferent del nom de l'empresa.
 - c) Nom i funcions de les persones que assegurin les condicions d'honorabilitat i de capacitació professional de l'empresa.
 - d) Tipus de transport que realitza.
 - e) Relació de vehicles de què disposa l'organització empresarial.
 - f) Acreditació de la capacitat econòmica de l'empresa.

4. Les empreses inscrites al Registre General de Transportistes han de comunicar al ministeri competent qualsevol modificació d'aquestes dades en un termini màxim de dos mesos.

Article 20. Forma d'acreditació

1. Si el sol·licitant de la inscripció al Registre General de Transportistes és una persona física, el titular ha de complir el requisit de capacitació professional. No obstant això, el requisit de la

capacitació professional pot ser complert per una persona que, prestant el seu servei en règim de dedicació efectiva a l'empresa de què sigui titular el sol·licitant, sigui designada per aquest darrer per dirigir l'activitat de transport de l'empresa. El titular ha de complir el requisit d'honorabilitat. En el cas d'una persona designada, tant aquesta com el titular han de complir el requisit d'honorabilitat.

2. Si el sol·licitant de la inscripció al Registre General de Transportistes és una persona jurídica, la persona o les persones que dirigeixin de manera efectiva i permanent l'activitat del transport de l'empresa han d'acreditar totes el requisit d'honorabilitat. És suficient, però, quant a la capacitació professional, que aquest requisit sigui complert per una d'aquestes persones.

3. La persona que compleixi el requisit de capacitació professional de l'empresa ha de ser andorrana o legalment resident i amb dret d'exercir el comerç.

Article 21. Capacitació professional

1. S'entén per "capacitació professional" la possessió dels coneixements necessaris per exercir l'activitat de transportista en les modalitats de transport de viatgers i de transport de mercaderies.

2. El Reglament vigent que fixa els requisits per obtenir la capacitació professional, estableix:

- a) Els coneixements mínims exigibles en les matèries comunes per a les activitats de transport de viatgers i de transport de mercaderies, les matèries específiques per al transport de viatgers i les matèries específiques per al transport de mercaderies.
- b) L'organització de la formació per adquirir els coneixements necessaris.
- c) La convocatòria de les proves escrites, el contingut d'aquestes proves i la seva correcció.
- d) L'expedició del document que acredita la capacitació professional, ja sigui en l'activitat de transport de viatgers o de transport de mercaderies.

3. La capacitació professional s'acredita amb l'atestació que es lliura a la persona interessada un cop finalitzada la formació i superades les proves escrites.

4. L'atestació de la capacitació professional és lliurada pel ministre titular del ministeri competent.

5. En els casos de defunció o incapacitat física o legal de la persona que fins a aquell moment hagi complert el requisit de capacitació professional, el ministeri competent pot autoritzar la continuació dels serveis o de les activitats de transport públic de l'empresa durant un període d'un any, prorrogable per sis mesos, en casos concrets degudament justificats.

Article 22. Honorabilitat

Als efectes previstos en aquesta Llei, s'entén que compleixen el requisit d'honorabilitat les persones que no es troben en cap de les circumstàncies següents:

- a) Haver estat condemnades, per sentència ferma, per delictes dolosos, amb una pena igual o superior a un any de presó, mentre no hagin obtingut la cancel·lació de la pena.
- b) Haver estat condemnades, per sentència ferma, a penes d'inhabilitació o suspensió, tret que la professió de transportista no tingui relació directa amb el delicte comès.
- c) Haver estat sancionades administrativament, dues vegades en menys de dotze mesos, per resolució ferma, per infraccions greus o molt greus en matèria de transport.

Article 23. Capacitat econòmica

1. La capacitat econòmica implica disposar dels recursos financers, de les infraestructures i dels mitjans materials i auxiliars necessaris per posar en marxa i gestionar adequadament l'activitat de què es tracti i assegurar-ne la viabilitat.

2. Se satisfà la condició de capacitat econòmica quan l'empresa de transports públics compleix les condicions següents:

- a) En el cas del transport de viatgers, disposa almenys de tres vehicles amb un mínim de capacitat total de seixanta places i en el cas de transport de mercaderies, disposa almenys d'una capacitat de càrrega útil de dotze tones. En ambdós casos, l'antiguitat dels vehicles ha de ser de tres anys com a màxim a partir de la data de fabricació, amb la inspecció tècnica vigent i en condicions de circular, inscrits en el Registre de Vehicles al seu nom, sense reserva de domini i destinats a l'activitat de l'empresa. Aquesta capacitat econòmica es perd quan l'empresa no disposa d'almenys un vehicle de menys de sis anys a partir de la seva fabricació. Aleshores, l'empresa ha de presentar la garantia bancària indicada en l'apartat següent per als vehicles de més de sis anys.
- b) Disposar d'una garantia, constituïda mitjançant una fiança bancària d'una entitat de crèdit legalment autoritzada a operar a Andorra, sense data de caducitat, d'un valor mínim de 6.000 euros per vehicle de transport públic, sigui de viatgers o de mercaderies. Els vehicles que es tenen en compte per al càlcul de la garantia són els de propietat de l'empresa, els llogats amb conductor o sense, així com els que són objecte d'un contracte de lísing o en virtut d'una altra forma jurídica vàlida i autoritzada a aquest efecte.

3. La condició de capacitat econòmica ha d'acreditar-se obligatòriament davant del ministeri competent abans de l'obtenció de la targeta de transport dels vehicles de l'empresa.

4. Les empreses de lloguer de vehicles amb conductor o sense han d'acreditar la capacitat econòmica definida en l'article 83.

Article 24. Variació en la determinació de la capacitat econòmica

1. La determinació de la capacitat econòmica, es pot adaptar al caràcter específic del transport o a l'activitat de què es tracti en cada cas, atenent, fonamentalment, la naturalesa, l'àmbit territorial, l'especificitat del seu objecte, el volum i el tipus de transports que es volen efectuar.

2. El punt anterior s'entén sense perjudici que l'empresa sol·licitant pugui fer una competència deslleial a les empreses existents.

Article 25. Revocació de la capacitat general de transportista

1. La pèrdua de qualsevol dels requisits de capacitat professional, capacitat econòmica o honorabilitat, sense perjudici del que es disposa a l'article 21, comporta la revocació de la inscripció de l'empresa en el Registre General de Transportistes.

2. La revocació s'efectua amb un requeriment previ a l'empresa afectada, que és instada a regularitzar la seva situació en un termini màxim d'un any, prorrogable sis mesos, en casos concrets degudament justificats a criteri del ministeri competent, a partir de la data en què es constati la pèrdua de qualsevol dels requisits esmentats.

Article 26. Organització empresarial

1. La realització del transport públic es duu a terme sota la direcció i la responsabilitat de la persona que l'ha contractat com a transportista. Aquesta realització s'efectua a través de la seva pròpia organització empresarial, tret dels supòsits de col·laboració entre transportistes previstos en el títol VIII.

2. S'entén que els vehicles estan integrats en l'organització empresarial del transportista quan aquest en disposa en propietat, lloguer, lísing, o en virtut d'una altra forma jurídica vàlida i autoritzada a aquest efecte.

3. Els vehicles destinats a les activitats de transport han de reunir les condicions tècniques imposades per la normativa vigent en la matèria, de caràcter general i especial per a cada tipus de transport.

4. El ministeri competent pot establir els requisits que han de complir els vehicles en matèria d'eficiència energètica, d'utilització de nous

combustibles per millorar la sostenibilitat, d'accessibilitat, de característiques tècniques (dimensions i pesos, entre altres), de càrrega i estiba de la mercaderia, així com la utilització de noves tecnologies (geolocalització i gestió de flota, entre altres), que permetin que el transport sigui més eficaç en benefici dels usuaris i dels transportistes.

5. Tots els vehicles de transport públic i privat han d'anar retolats amb el nom comercial de l'empresa, excepte els taxis discrecionals o ocasionals i els vehicles de lloguer amb conductor.

6. El transportista o l'empresa de lloguer de vehicles han de garantir que els vehicles integrats en la seva organització empresarial disposen d'aparcament suficient.

7. Correspon al ministeri competent fixar els requisits i les condicions segons els quals es pot realitzar publicitat exterior i interior en els vehicles, tenint en compte la classe de transport a què es destinin.

Article 27. Targeta de transport

1. La targeta de transport, segons la naturalesa del transport pot ser:

- a) Pública
- b) Privada

2. Està prohibit efectuar transport públic amb un vehicle amb targeta de transport privat.

3. Els vehicles integrats en l'organització empresarial han de disposar d'una targeta de transport, sempre que siguin vehicles de transport públic. En el cas del transport privat, els vehicles han de disposar d'una targeta de transport, sempre que siguin vehicles pesants, de més de nou places o més de tres tones i mitja de pes total màxim.

Capítol cinquè. Règim economicofinancer

Article 28. Lliure competència

Les empreses prestadores dels serveis i de les activitats del transport públic gestionen i duen a terme la seva explotació en règim de lliure concurrència i amb plena autonomia econòmica.

Article 29. Preus i tarifes

1. El preu del transport s'acorda lliurement entre les parts que subscriuen el contracte de transport, llevat de les tarifes del transport públic regular de viatgers i del servei del taxi, que són fixades pel ministeri competent.

2. Els transports públics nacionals de viatgers estaran subjectes a la integració tarifària, quan així es determini en els plec de bases per a la licitació de les concessions o de les autoritzacions administratives. En el plec de bases també es determina com es fa la

gestió administrativa dels ingressos dels diferents transportistes.

Article 30. Obligacions de servei públic

1. Excepcionalment, per motius d'interès públic i quan es produeixen circumstàncies extraordinàries que així ho justifiquin, el Govern pot imposar obligacions de servei públic a les empreses de transport públic de viatgers i de mercaderies.

2. El Govern fixa i assumeix l'import de les indemnitzacions derivades d'aquestes obligacions per compensar les empreses.

Capítol sisè. Disposicions aplicables als transportistes estrangers

Article 31. Prohibició de transport interior

1. Als efectes d'aquesta Llei, queda prohibit el cabotatge o transport interior de viatgers i de mercaderies, tret d'una excepció expressament autoritzada pel ministeri competent.

2. L'autorització expressa de fer cabotatge o transport interior per als vehicles estrangers la lliura el ministeri competent a demanda d'una empresa andorrana. Per lliurar aquesta autorització, el ministeri competent té en compte el col·lectiu afectat en benefici de l'interès general.

Article 32. Documents de control

Els vehicles estrangers de transport internacional de viatgers i de mercaderies han de portar a l'interior del vehicle l'autorització administrativa de transport i la documentació de transport lliurada per l'estat en el qual està establerta l'empresa.

Títol II. Transport públic de viatgers

Capítol primer. Disposicions comunes al transport públic nacional regular i discrecional de viatgers

Article 33. Característiques del contracte de transport de viatgers

1. L'objecte principal del contracte de transport de viatgers és el desplaçament dels viatgers d'un lloc a un altre.

2. En el contracte de transport de viatgers, l'equipatge té caràcter accessori.

3. L'execució del contracte de transport ha de formalitzar-se en els documents de transport corresponents.

4. El ministeri competent pot establir condicions generals o específiques en relació amb els diversos transports de viatgers. Aquestes condicions són aplicables de manera subsidiària o supletòria a allò

que les parts hagin acordat en la formalització del contracte de transport corresponent.

Article 34. Drets i obligacions de les parts

1. La prestació del transport es realitza sota la direcció i el control del transportista.
2. Per raó del contracte de transport, el transportista s'obliga a traslladar els viatgers fins al punt de destinació de manera indemne. De la mateixa manera, el transportista s'obliga a admetre i a traslladar l'equipatge del viatger, amb els límits i les condicions que s'estableixin, i a realitzar el transport ajustant-se a les condicions acordades.
3. El viatger, d'altra banda, està obligat a pagar el preu acordat, i també a adoptar les mesures de seguretat contra accidents, a respectar les instruccions del transportista i a observar les condicions i els requisits establerts per a la bona marxa del servei. A més d'aquestes obligacions, l'usuari ha de complir el conjunt de drets i obligacions que estableixi reglamentàriament el ministeri competent.

Article 35. Assegurança d'accidents

1. A més de les assegurances no obligatòries d'accident que puguin oferir als seus clients, les empreses dedicades al transport públic de viatgers han de tenir obligatòriament concertades i vigents tantes pòlisses com vehicles per cobrir la responsabilitat civil que es pugui derivar de qualsevol sinistre ocorregut durant la realització del transport, tant davant de terceres persones, com davant dels mateixos viatgers i ocupants, des de la seva recollida fins que aquests hagin deixat indemnes el vehicle en el seu punt de destinació.
2. Les pòlisses d'assegurança han de contenir la menció expressa que els viatgers i els ocupants tenen la consideració de tercers i que la garantia s'estén a la responsabilitat civil que pugui contreure qualsevol persona que, amb autorització o contracte del titular o propietari del vehicle, el condueixi i realitzi efectivament el transport.

Article 36. Quantia de la responsabilitat

1. El ministeri competent pot limitar la quantia corresponent a la responsabilitat civil derivada de lesió, defunció o incapacitat.
2. La responsabilitat per pèrdua, robatori o avaria de l'equipatge durant el transport es pot limitar per a cada sinistre i per persona transportada, amb la condició que la limitació d'aquest concepte es publiqui en un lloc ben visible per als viatgers, abans de contractar el viatge.

Capítol segon. Transport públic nacional regular i discrecional de viatgers

Article 37. Condicions de servei públic

1. Els transports públics nacionals regulars interurbans i parroquials de viatgers tenen el caràcter de servei públic. Aquests transports són de titularitat de les administracions corresponents, ja sigui Administració general o comunal.
2. Els transports públics nacionals regulars interurbans i els parroquials estan subjectes a autorització administrativa lliurada pel ministeri competent.
3. No tenen caràcter de servei públic els transports públics regulars destinats a atendre trànsits de caràcter excepcional o conjuntural i de durada temporalment limitada, com ara esdeveniments culturals, esportius, de lleure o similars, ni els destinats a servir exclusivament un grup concret d'usuaris. La prestació d'aquests transports està subjecta a autorització administrativa lliurada pel ministeri competent.
4. El lliurament de l'autorització administrativa indicada en el punt anterior es fa sempre amb la condició que no hi hagi superposició de serveis de transport regulars pels itineraris pels quals discorren aquests transports.

Article 38. Establiment dels serveis de transport regulars

1. L'establiment o la creació dels serveis regulars de transport de viatgers és competència del Govern, que ha de valorar a aquest efecte les circumstàncies concurrents en cada cas. En particular, han de tenir-se en compte les demandes actuals i potencials de transport, els mitjans existents per servir-les i les possibilitats d'augmentar l'eficàcia dels serveis establerts per evitar duplicitats innecessàries i superposicions de serveis, i també les repercussions de la seva inclusió en l'equilibri econòmic-financer del servei.
2. Aquests serveis estan subjectes a concessió o autorització administrativa lliurada pel ministeri competent.

Article 39. Formes de gestió i de contractació

1. Els serveis regulars de transport de viatgers poden ser prestats per mitjà de gestió pública directa per la mateixa Administració, o per mitjà de concessió o autorització administrativa lliurada pel ministeri competent, o un altre procediment de gestió previst en la Llei de contractació pública vigent.
2. Les concessions o autoritzacions administratives dels transports regulars s'adjudiquen segons els

procediments establerts en la Llei de contractació pública vigent.

Article 40. Exclusivitat de les concessions i de les autoritzacions administratives lliurades pel ministeri competent

1. Les concessions i autoritzacions administratives s'entenen atorgades amb caràcter exclusiu i mentre estiguin vigents no es poden establir altres concessions o autoritzacions que cobreixin serveis de transport duplicats, excepte en supòsits excepcionals per raons d'interès general.

2. Quan s'acordi l'establiment o la creació d'un servei públic regular de transport de viatgers l'itinerari del qual coincideixi de manera total o parcial amb un altre de ja existent i objecte al seu torn de concessió o autorització, s'ha d'articular la seva gestió com un afegit o una ampliació de la concessió o autorització preexistent, tret que per raons excepcionals calgui cenyir-se a una altra mena de gestió.

Article 41. Durada de les concessions i de les autoritzacions administratives lliurades pel ministeri competent

1. Les concessions administratives s'atorguen per una durada mínima de quinze anys, i poden ser prorrogades per períodes de cinc anys fins al màxim establert en la Llei de contractació pública vigent.

2. Les autoritzacions administratives s'atorguen per una durada màxima de quinze anys i poden ser prorrogades una sola vegada per cinc anys.

Article 42. Condicions de la prestació del servei

1. El servei regular de transport de viatgers s'ha de prestar en les condicions fixades en el contracte de concessió o autorització administrativa lliurada pel ministeri competent i durant el termini que s'hi estableix.

2. El ministeri competent pot modificar les condicions previstes en el contracte de concessió o autorització administrativa. En aquest cas, està obligat a respectar l'equilibri economicofinancer de la concessió o autorització.

3. Les concessions o autoritzacions administratives són intransferibles, llevat dels casos que determini el ministeri competent.

4. Correspon a l'empresa adjudicatària de la concessió o de l'autorització administrativa presentar al ministeri competent el procediment que preveu aplicar per combatre el frau i els incidents amb els usuaris, pel transport d'animals de companyia, així com la capacitat de sanció i control dels seus inspectors. Aquest procediment ha de ser validat pel ministeri competent.

Article 43. Transport públic nacional discrecional de viatgers

El transport públic nacional discrecional de viatgers no està subjecte a autorització administrativa. No obstant això, el ministeri competent pot demanar un full de ruta, com el del transport internacional discrecional.

Capítol tercer. Transport públic internacional de viatgers

Article 44. Transport públic internacional regular

1. El transport públic internacional regular de viatgers ha de disposar d'una autorització administrativa lliurada pel ministeri competent.

2. Per poder disposar d'aquesta autorització, l'empresa de transport andorrana ha de formalitzar un acord amb una empresa de transport de l'estat estranger pel qual discorre el transport. Les empreses han de formalitzar la sol·licitud de demanda d'autorització, amb totes les dades necessàries relatives al transport, davant de les autoritats competents de cada Estat.

3. L'autorització és consensuada i lliurada per les autoritats competents dels estats per on discorre el transport. Els estats poden determinar el nombre màxim de serveis regulars que es poden fer per itinerari, en benefici dels usuaris i dels transportistes.

4. Les empreses estan obligades a realitzar el transport en els termes i amb les excepcions que es puguin establir en les disposicions de les autoritzacions.

5. Aquesta autorització té una vigència de fins a cinc anys.

Article 45. Transport públic internacional discrecional

El transport internacional discrecional de viatgers no està subjecte a autorització administrativa.

Article 46. Transport de llançadora

1. El transport de llançadora ha de disposar d'una autorització administrativa lliurada pel ministeri competent.

2. Per poder disposar d'aquesta autorització, l'empresa de transport andorrana ha de formalitzar un acord amb una empresa de transport de l'estat estranger pel qual discorre el transport i amb un operador turístic.

3. Les empreses han de formalitzar la sol·licitud de demanda d'autorització, amb totes les dades necessàries relatives al transport, davant de les autoritats competents de cada estat.

4. L'autorització és consensuada i lliurada per les autoritats competents dels estats per on discorre el transport.

5. Les empreses estan obligades a realitzar el transport en els termes i amb les excepcions que es puguin establir en les disposicions de les autoritzacions.

Títol III. Servei del taxi

Article 47. Tipus de serveis de taxi

Els serveis de taxi poden ser:

a) Ordinaris, quan són contractats sempre per la capacitat total del vehicle, encara que no ocupi la totalitat de les places, i quan el preu es determina al final de la carrera, per mitjà d'un aparell taxímetre que té com a objecte mesurar el quilometratge recorregut i el temps del servei.

b) Discrecionals o ocasionals, quan són contractats per cada plaça individual, independentment de l'ocupació de les resta de les places disponibles, i quan el preu del servei es fixa anticipadament de comú acord entre el taxista i els viatgers. Si l'usuari ho considera convenient, també pot llogar la totalitat de les places.

Article 48. Taxis

1. Les característiques i les dimensions dels taxis, així com la seva retolació oficial, han de complir els requisits del Reglament del taxi vigent.

2. Els vehicles han de tenir les antiguitats màximes per a la seva posada en servei i per a la seva retirada del servei establertes en el Reglament del taxi vigent.

3. La publicitat en el taxi està regulada pel Reglament regulador de la publicitat en el servei de taxi vigent.

Article 49. Taxistes

1. Els serveis de taxi només els poden prestar les persones físiques que compleixin el requisit d'honorabilitat definit a l'article 22 i que hagin obtingut la llicència de taxi que les habiliti per realitzar-los.

2. Qualsevol persona física que esdevingui titular d'una llicència de taxi té l'obligació de prestar el servei personalment. A petició del titular de la llicència, el ministeri competent pot adscriure un altre conductor sempre que es compleixin els requisits del Reglament del taxi vigent.

Article 50. Llicències: atorgament, durada, pròrroga, caducitat, extinció i successió

1. Una persona només pot ser titular d'una llicència de taxi.

2. El servei de taxi s'explota amb la targeta de transport. Una llicència pot disposar de fins a dues targetes de transport. En la targeta de transport figuren, entre d'altres, les dades del vehicle que es destina al servei i la identificació del conductor, que alhora n'és el titular.

3. La llicència de taxi s'atorga per un període de deu anys, prorrogable per períodes de deu anys, i caduca automàticament a setanta anys d'edat del titular.

4. L'atorgament, la durada, la pròrroga, la caducitat, l'extinció i la successió de la llicència de taxi han de complir els requisits que s'estableixen en el Reglament del taxi vigent.

Article 51. Tarifes i preus del taxi

1. Els serveis de taxi ordinari estan subjectes a tarifes que el ministeri competent revisa i aprova periòdicament.

2. En els serveis del taxi discrecional o ocasional, les parts contractants acorden lliurement el preu. No obstant això, el ministeri competent pot fixar tarifes.

Article 52. Obligacions, responsabilitats i explotació del servei de taxi

1. Els titulars de les llicències de taxi han de complir les obligacions i les responsabilitats, i han d'explotar el servei de taxi, tot garantint-ne la prestació del servei, segons els requisits establerts en el Reglament del taxi vigent.

2. De la mateixa manera, les obligacions i els drets dels usuaris amb equipatge o sense del servei de taxi, i les obligacions i el funcionament de les centrals de reserva del servei de taxi queden establerts respectivament en els Reglaments del taxi i el de les centrals de reserva del servei de taxi vigents.

Títol IV. Transport públic de mercaderies

Article 53. Característiques del contracte de transport de mercaderies

1. L'objecte principal del contracte de transport de mercaderies és el desplaçament de les mercaderies d'un lloc a un altre.

2. En el contracte de transport de mercaderies s'ha de fer constar la seva naturalesa i l'especificitat del seu objecte i règim jurídic, les seves modalitats d'execució, el preu i també les obligacions respectives de l'expedidor, l'intermediari, el transportista i el destinatari o consignatari.

3. El ministeri competent pot establir contractes tipus en relació amb els transports de mercaderies i les seves condicions són aplicables de manera subsidiària o supletòria a allò que les parts hagin acordat en la formalització del contracte de transport corresponent.

Article 54. Característiques de la carta de port

1. La carta de port és el document que dóna fe de l'existència d'un contracte de transport de mercaderies, dels seus termes exactes, de les condicions i de la recepció de les mercaderies per part del transportista.

2. L'absència, irregularitat o pèrdua de la carta de port no afecta l'existència ni la validesa del contracte de transport de mercaderies.

Article 55. Obligacions del transportista

1. En el moment en què es fa càrrec de la mercaderia, el transportista està obligat a revisar:

- a) L'exactitud de les dades de la carta de port relatives al nombre de paquets i també les seves marques i números.
- b) L'estat aparent de la mercaderia i del seu embalatge.

2. L'ordenant té dret a exigir que el transportista verifiqui el pes brut o la quantitat de la mercaderia expressada a través d'un altre paràmetre. També pot exigir la verificació del contingut dels paquets, si bé el transportista, al seu torn, pot reclamar el pagament de les despeses de verificació. El resultat de les verificacions es consigna a la carta de port.

Article 56. Responsabilitat del transportista

1. El transportista és responsable de la pèrdua total o parcial de les mercaderies o de les avaries que es produeixin entre el moment de la recepció de les mercaderies i el moment del lliurament, i també del retard en aquest lliurament. El transportista deixa de ser el responsable de les mercaderies un cop lliurades i rebudes de conformitat pel destinatari.

2. El transportista queda exonerat de responsabilitat si la pèrdua, l'avaria o el retard s'han produït per culpa de l'ordenant o de qui té dret sobre la mercaderia, o per una instrucció d'aquest no derivada d'una actuació culpable del transportista, per vicis propis o ocults de les mercaderies o per circumstàncies que el transportista no va poder preveure i les conseqüències de les quals no va poder evitar.

3. El transportista ha de demostrar que la pèrdua, l'avaria o el retard estan motivats per algun dels fets previstos a l'apartat anterior.

Article 57. Responsabilitat de l'ordenant

L'ordenant és responsable davant del transportista dels danys pel defecte de les mercaderies a les persones, al material o a altres mercaderies, i també de les despeses causades per defecte a l'embalatge, si no és que aquests defectes eren manifestos o coneguts pel transportista en el moment en què es va

fer càrrec de la mercaderia i no va fer les anotacions corresponents en els documents de transport.

Article 58. Nul·litat de clàusules d'exempció de responsabilitat

Qualsevol clàusula del contracte de transport que, de manera directa o indirecta, sigui contrària al règim de responsabilitat descrit en els dos articles anteriors, és nul·la de ple dret i queda sense efecte. Tanmateix, la nul·litat d'aquesta clàusula no comporta la nul·litat de les altres clàusules del contracte.

Article 59. Límits a la responsabilitat del transportista i assegurament

1. El Govern pot establir límits quantitius màxims a la responsabilitat dels transportistes derivada del contracte de transport de mercaderies, que en defecte de clàusula expressa entre les parts sobre el valor de les mercaderies són aplicables a l'efecte de determinar la responsabilitat del transportista.

2. De la mateixa manera, el ministeri competent pot establir l'obligatorietat que les empreses subscriuguin una assegurança que cobreixi la seva responsabilitat derivada del contracte de transport de mercaderies, en els termes i amb els límits que determini.

Article 60. Responsabilitat en cas de transports successius

Si un transport de mercaderies sotmès a un únic contracte és executat per transportistes successius, cadascun assumeix la responsabilitat per l'execució del transport total. El segon transportista i cadascun dels següents queden obligats només per l'acceptació de la mercaderia i de la carta de port.

Article 61. Exercici de l'acció de responsabilitat en cas de transports successius

1. L'acció de responsabilitat per pèrdua, avaria o retard en els transports successius només pot ser dirigida contra el primer transportista o contra l'últim, o bé contra aquell que va executar la part del transport durant la qual es va produir la pèrdua, l'avaria o el retard. En el cas que un transportista formuli una anotació en els documents de transport, la responsabilitat del transport es manté en el primer i l'últim passa a ser el transportista anterior al que ha fet l'observació.

2. L'acció prevista a l'apartat anterior també es pot dirigir contra tots els transportistes alhora.

Article 62. Autoritzacions de transport

1. El transport públic nacional de mercaderies no està subjecte a autorització administrativa.

2. El transport públic internacional de mercaderies està subjecte a autorització administrativa de l'estat

pel qual discorre el transport. Aquesta autorització és lliurada per l'autoritat de l'estat estranger al ministeri competent, que és qui la lliura a l'empresa andorrana.

3. El transportista andorrà ha de disposar prèviament de l'autorització de transport de l'estat pel qual discorre el transport. En aplicació de la reciprocitat, el transportista estranger ha de disposar d'una autorització de transport andorrana per circular pel territori andorrà.

Títol V. Transport privat

Article 63. Classes

Els transports privats poden ser de tres classes:

- a) Transport privat comercial.
- b) Transport privat complementari.
- c) Transport particular.

Article 64. Transport privat comercial

És transport privat comercial el que realitza una empresa o un establiment i que compleix conjuntament els dos requisits següents:

- a) Estar destinat a satisfer les necessitats del desplaçament, de les mercaderies i del personal propis de l'empresa o l'establiment.
- b) Efectuar-se amb els vehicles que es troben integrats en l'organització empresarial.

Article 65. Transport privat complementari

1. És transport privat complementari el que efectua una empresa o un establiment com a complement de la seva activitat principal.
2. En el transport privat complementari de viatgers, els usuaris han de ser els clients de l'empresa o de l'establiment. El vehicle utilitzat ha de ser de tipus turisme.
3. El vehicle que realitza transport privat complementari ha de ser propietat de l'empresa o l'establiment i ha d'estar matriculat a nom seu. No obstant això, s'admet l'ús de vehicles de lloguer sempre que el contracte de lloguer estigui a nom de l'empresa. En el moment que l'empresa adquireix un vehicle per a aquesta finalitat, aquest vehicle ha de tenir un màxim de quatre anys d'antiguitat des de la seva fabricació i ha d'estar retolat a nom de l'empresa. El vehicle no pot continuar prestant aquest servei quan compleixi deu anys d'antiguitat des de la seva fabricació.
4. En el cas que una empresa o un establiment utilitzi un vehicle singular per fer un transport privat complementari, no es tindrà en compte l'antiguitat del vehicle establerta en l'apartat anterior.

5. El vehicle ha de disposar d'una pòlissa d'assegurança per cobrir la responsabilitat civil que es pugui derivar de qualsevol sinistre ocorregut durant la realització del transport, tant davant de terceres persones, com davant dels mateixos viatgers i ocupants, des de la seva recollida fins que aquests viatgers i ocupants hagin deixat indemnes el vehicle en el seu punt de destinació.

6. El vehicle ha de ser conduït pel personal assalariat de l'empresa o de l'establiment, que ha de disposar del permís de conduir de la categoria B2 del Codi de la circulació vigent, en el cas del transport privat complementari de viatgers.

7. El transport privat complementari ha de ser gratuït i no pot ser facturat.

8. En cap cas el transport internacional de viatgers es pot considerar com un transport privat complementari. El transport internacional de viatgers ha de ser efectuat per empreses de transport públic de viatgers o per empreses del taxi.

Article 66. Transport particular

És transport privat particular el que està destinat a satisfer les necessitats de desplaçament de caràcter personal o domèstic del titular o propietari del vehicle o de les persones que l'envolten.

Títol VI. Transports específics

Article 67. Transports oficials

1. Són transports oficials els que efectuen les administracions, les empreses parapúbliques i les empreses participades pel Govern per satisfer les necessitats de desplaçament de persones o mercaderies derivades de la seva activitat.
2. Els transports oficials tenen la consideració de transports privats i no estan sotmesos a autorització administrativa.

Article 68. Transport escolar

1. El transport escolar és el que està organitzat pel Govern i té la consideració de transport privat.
2. Les condicions d'execució i d'explotació, així com els drets i les obligacions de les parts implicades en els serveis de transport escolar d'alumnes entre els punts de recollida i els centres escolars i entre els centres escolars i les instal·lacions d'esquí, esportives, culturals, pedagògiques i de lleure, s'han de regir, en tot el que no preveu aquesta Llei, pel Reglament regulador del transport escolar vigent i d'altres que pugui desplegar el ministeri encarregat de la seva organització i gestió, així com el ministeri competent en matèria de transport.

Article 69. Transports organitzats pel centre d'ensenyament o per entitats sense ànim de lucre

1. El transport organitzat pel centre d'ensenyament o per entitats sense ànim de lucre té la consideració de transport privat.

2. Sempre que es transportin viatgers menors d'edat, s'han de complir les normes de seguretat establertes en el Reglament regulador del transport escolar vigent i d'altres que pugui desplegar el ministeri encarregat de la seva organització i gestió, així com el ministeri competent en matèria de transport.

Article 70. Transport de treballadors al seu lloc de treball

1. El transport de treballadors al seu lloc de treball té la consideració de transport privat.

2. Aquest transport està sotmès a autorització administrativa lliurada pel ministeri competent, sempre que aquest transport sigui regular.

Article 71. Transports sanitaris i funeraris

1. El transport sanitari i el transport funerari tenen la consideració de transports privats.

2. El transport sanitari i el transport funerari han de complir els requisits establerts en el Reglament pel qual es regula el transport sanitari vigent i d'altres que pugui desplegar el ministeri competent en matèria de salut, així com el ministeri competent en matèria de transport.

Article 72. Transport de mercaderies perilloses

1. El transport de mercaderies perilloses pot tenir la consideració de transport públic o privat.

2. Són mercaderies perilloses les mercaderies que, a causa de les seves propietats, han de ser transportades mantenint les seves característiques físiques i el seu embalatge intactes, i amb els nivells òptims de seguretat en el transport, des del productor fins al consumidor.

3. El transport de mercaderies perilloses ha de respectar els convenis i tractats internacionals subscrits, en particular l'Acord europeu relatiu al transport internacional de mercaderies perilloses per carretera (ADR), fet a Ginebra el 30 de setembre de 1957.

Article 73. Transport de mercaderies peribles

1. El transport de mercaderies peribles pot tenir la consideració de transport públic o privat.

2. Són mercaderies peribles les mercaderies aptes per al consum humà, i per tant no han de comportar cap pèrdua de qualitat en el transport, des del productor fins al consumidor.

3. El transport de mercaderies peribles ha de respectar els convenis i tractats internacionals

subscrits, en particular l'Acord relatiu als transports internacionals de mercaderies peribles i ginys especials utilitzats per a aquests transports (ATP) fet a Ginebra l'1 de setembre de 1970.

Article 74. Transport especial

1. El transport especial pot tenir la consideració de transport públic o privat.

2. El transport especial és el de mercaderia que incrementa les dimensions o els pesos del vehicle amb el qual s'efectua.

3. El transport especial ha de complir el Reglament de la circulació de transport de mercaderies i especials vigent i d'altres que pugui desplegar el ministeri competent en matèria de mobilitat, així com el ministeri competent en matèria de transport.

Article 75. Assistència en carretera

1. El transport de vehicles avariats o accidentats que efectuen les empreses d'assistència en carretera té la consideració de transport privat.

2. En el cas de transportar vehicles nous, té la consideració de transport públic.

3. Les empreses estrangeres han de disposar d'un document de comanda del transport del vehicle avariats o accidentats amb destí a l'estranger.

4. Les empreses d'assistència en carretera, tant nacionals com estrangeres, han de complir el Reglament de reparació de vehicles automòbils vigent.

Article 76. Transport de fons

1. El transport de fons pot tenir la consideració de transport públic o privat.

2. El transport de fons nacional ha de complir el marc legal vigent relatiu al transport professional de fons i les normes que puguin establir el ministeri competent en matèria d'interior i el ministeri competent en matèria de transport.

3. El transport transfronterer de fons en euros és el transport professional, a títol onerós per compte de tercers o realitzat per una empresa de transport de fons, en un vehicle de transport de fons i per carretera, de bitllets o monedes d'euro des d'un Estat participant per tal de lliurar o recollir bitllets o monedes d'euro en un o diversos emplaçaments d'un o diversos estats participants, i en l'Estat d'origen. El mateix vehicle pot transportar un màxim del 20% del valor total de l'efectiu transportat en monedes diferents de l'euro, quan la majoria dels lliuraments o recollides de fons en euros realitzats per un vehicle de transport de fons durant el mateix dia es realitzi en el territori de l'Estat d'acollida, o, en el cas dels transports de punt a punt, quan el transport tingui lloc entre dos estats participants diferents.

4. El transport transfronterer de fons en euros ha de complir les disposicions que es determinin reglamentàriament relatives a les normes comunes que regeixen les operacions de transport transfronterer de fons en euros i les normes específiques aplicables a cada tipus de transport transfronterer de fons en euros.

5. Les empreses que desitgen dur a terme transport transfronterer de fons han de sol·licitar la llicència específica al Govern.

Article 77. Transport de residus

1. El transport de residus pot tenir la consideració de transport públic o privat.

2. Segons el tipus de residu, el transport pot estar subjecte a les normes per al transport de mercaderies perilloses (ADR).

3. El transport de residus ha de complir el Reglament pel qual es regula el transport de residus vigent i d'altres que pugui desplegar el ministeri competent en matèria de medi ambient, així com el ministeri competent en matèria de transport.

Article 78. Transport d'animals vius

1. El transport d'animals vius pot tenir la consideració de transport públic o privat.

2. El transport d'animals vius ha de complir els requisits establerts pel ministeri competent en matèria d'agricultura i el ministeri competent en matèria de transport.

Article 79. Altres tipus de transport

El ministeri competent pot regular els diversos tipus de transports futurs que tinguin la consideració d'específics.

Títol VII. Cooperació entre transportistes i administracions

Article 80. Cooperació entre transportistes

El Govern, en el marc del respecte a la lliure competència, ha de promoure l'agrupació i la cooperació entre els transportistes i fomentar l'establiment de fórmules de col·laboració.

Article 81. Col·laboració entre transportistes

1. Per afrontar situacions excepcionals d'intensitat en el nombre de viatgers o de demandes de transport de mercaderies que sobrepassin la mateixa capacitat operativa de l'empresa, que no puguin ser ateses pels vehicles adscrits a l'organització empresarial del transportista, aquest les pot atendre utilitzant la col·laboració d'altres transportistes que disposin dels mitjans necessaris. Els vehicles poden ser amb conductor o sense i utilitzant qualsevol fórmula jurídica vàlida de col·laboració. Els vehicles han de

disposar de les característiques i autoritzacions necessàries per realitzar el transport de què es tracti.

2. En tot cas i a tots els efectes de les obligacions i responsabilitats de caràcter jurídic, el servei s'entén prestat per l'empresa titular, considerant els vehicles cedits pels altres transportistes, integrats en la seva organització empresarial.

3. En el cas d'una concessió o autorització administrativa, l'empresa afectada ha de respectar el previst en el contracte o autorització, o demanar l'autorització del ministeri competent.

Article 82. Cooperació entre administracions

El Govern pot establir acords de cooperació amb els comuns a fi d'organitzar transports intraparroquials. En aquests casos, s'ha d'establir la coordinació d'horaris necessària i els trajectes entre els diferents serveis públics d'àmbit nacional i intraparroquial.

Títol VIII. Lloguer de vehicles amb conductor i sense

Article 83. Disposicions comunes

1. Per obtenir el Registre de Comerç corresponent, les empreses de lloguer de vehicles han de reunir:

a) El requisit d'honorabilitat definit en l'article 22.

b) La capacitat econòmica següent:

- L'empresa de lloguer de vehicles amb conductor ha de disposar d'un mínim de cinc turismes, que siguin qualificats de gamma alta pel fabricant, inscrits al Registre de Vehicles a nom del titular de l'empresa, i un mínim de tres conductors assalariats a l'empresa.

- L'empresa de lloguer de vehicles sense conductor ha de disposar d'un mínim de deu vehicles, inscrits al Registre de Vehicles a nom del titular de l'empresa.

- En tots els casos, els vehicles de lloguer han de tenir una antiguitat màxima de quatre anys a partir de la data de fabricació per ser inscrits a nom del titular de l'empresa. En el cas contrari, els vehicles han de disposar d'una garantia bancària per vehicle d'un valor almenys igual a 6.000 euros. El vehicle de lloguer s'ha de retirar del servei quan assoleix deu anys d'antiguitat des de la data en què es va fabricar.

2. El vehicle de lloguer amb conductor ha de tenir obligatòriament concertada i vigent la pòlissa per cobrir la responsabilitat civil que es pugui derivar de qualsevol sinistre ocorregut durant l'execució del contracte de lloguer, davant de tercers com davant dels mateixos viatgers i ocupants, des de la seva recollida fins que aquests viatgers i ocupants hagin deixat indemnes el vehicle en el seu punt de destinació.

3. El vehicle de lloguer sense conductor ha de tenir obligatòriament concertada i vigent la pòlissa per

cobrir la responsabilitat civil que es pugui derivar de qualsevol sinistre ocorregut durant l'execució del contracte de lloguer, davant de tercers.

4. El vehicle de lloguer ha de disposar de targeta de transport.

5. El lloguer d'un vehicle amb conductor o sense s'ha de formalitzar per escrit entre l'empresa i la persona física o jurídica que el lloga.

6. El vehicle de lloguer no pot parar en una parada de taxi.

7. El ministeri competent pot establir les característiques dels vehicles que puguin ser objecte de lloguer.

Article 84. Lloguer de vehicles amb conductor

1. Només poden realitzar l'activitat de lloguer de vehicles amb conductor les empreses que disposin del Registre de Comerç corresponent.

2. El conductor de l'empresa ha de complir els requisits establerts en l'article 17.

Article 85. Lloguer de vehicles sense conductor

1. Només poden realitzar l'activitat de lloguer de vehicles sense conductor les empreses que disposin del Registre de Comerç corresponent.

2. El transportista que llogui un vehicle sense conductor ha de disposar del Registre de Comerç corresponent. El vehicle llogat es pot destinar al transport privat o al transport públic, sempre que en aquest segon cas l'arrendatari sigui un transportista de transport públic.

3. Un vehicle inscrit en una empresa de lloguer de vehicles de tipus turisme sense conductor no pot ser conduït per un conductor professional autònom.

Article 86. Lloguer de vehicles singulars

1. Només poden realitzar l'activitat de lloguer de vehicles singulars les empreses que disposin del Registre de Comerç corresponent.

2. Aquests vehicles poden ser objecte de lloguer amb conductor o sense.

3. El conductor de l'empresa ha de complir els requisits establerts en l'article 17.

4. El ministeri competent pot establir les característiques dels vehicles singulars que puguin ser objecte de lloguer.

Títol IX. Activitats auxiliars de mediació

Article 87. Classes de mediadors

Les funcions dels mediadors entre els usuaris del transport i els transportistes poden ser dutes a terme per les agències de viatges, en el cas de transport de viatgers, i pels operadors terrestres, en el cas de

transport de mercaderies, i poden realitzar la seva activitat medidora en totes les modalitats de transport.

Article 88. Agència de viatges

1. Una agència de viatges és una persona física o jurídica dedicada a l'exercici d'activitats de mediació, organització o gestió entre viatgers d'una banda, i hotels, serveis de transports, guies turístics, o altres, d'una altra banda.

2. Una agència de viatges pot organitzar transports de viatgers tant en l'àmbit nacional com en l'àmbit internacional i ha de contractar en nom propi o per compte dels usuaris els desplaçaments corresponents a empreses de transport públic o a empreses del taxi.

3. Una agència de viatges no pot efectuar transport públic de viatgers o transport privat complementari amb un vehicle de propietat.

Article 89. Operador terrestre

1. Un operador terrestre és una persona física o jurídica dedicada a l'exercici d'activitats de mediació per organitzar transports de mercaderies, entre el transportista i l'ordenant o el consignatari o l'expedidor.

2. Un operador terrestre pot organitzar transports de mercaderies tant en l'àmbit nacional com en l'àmbit internacional i ha de contractar en nom propi o per compte d'altri els transports corresponents a una empresa de transport públic autoritzada.

3. Un operador terrestre no pot efectuar transport públic de mercaderies amb un vehicle de propietat.

4. Un operador terrestre ha de disposar d'una capacitat econòmica, constituïda mitjançant una fiança bancària d'una entitat de crèdit legalment autoritzada a operar a Andorra, sense data de caducitat, d'un valor mínim de 20.000 euros.

Títol X. Estacions de transport i parades

Article 90. Generalitats

1. Les estacions de transport són els emplaçaments destinats a concentrar les sortides i les arribades dels vehicles de transport públic a una població determinada. També poden ser utilitzades pels vehicles de transport privat.

2. Les estacions de transport poden ser de viatgers o de mercaderies.

3. L'ús de les estacions de transport pot ser obligatori o voluntari per als serveis de transport de viatgers, d'acord amb les condicions que fixi el ministeri competent. En tot cas, és obligatori utilitzar-les per als transports internacionals regulars de viatgers.

4. Les instal·lacions i els terrenys destinats únicament a garatge o a estacionament de vehicles no tenen la consideració d'estacions de transport.

Article 91. Ubicació

La ubicació de les estacions de transport no només ha de respondre a motius per facilitar l'exploració dels serveis que les hagin d'utilitzar, sinó també a la seva coordinació amb les altres modalitats de transport i a la seva accessibilitat. També, per determinar-ne la ubicació, s'ha de ponderar la seva incidència en els aspectes urbanístics, d'intensitat del trànsit, mobilitat, seguretat viària i medi ambient.

Article 92. Titularitat i explotació

1. La creació de les estacions de transport pot ser d'ofici o a instància dels particulars interessats, i per tant poden ser de titularitat pública o privada.

2. En el cas que hi hagi diverses estacions de transport, el ministeri competent determina per quina estació han de transitar els transports internacionals regulars de viatgers.

3. L'activitat d'explotació de les estacions de transport de titularitat privada està subjecta a disposar del Registre de Comerç corresponent.

Article 93. Punts de parada i d'estacionament

1. Els punts de parada i d'estacionament (parada d'autobús, parada de taxi i parada de càrrega i descàrrega) per a tots els serveis definits en aquesta Llei són fixats pels comuns de cada parròquia.

2. Aquests punts han de respectar les característiques (dimensions i senyalització), les normes de seguretat, les condicions d'utilització i d'altres establertes en el Codi de la circulació vigent, així com les concretes que es puguin fixar en les reglamentacions per a cada tipus de servei.

3. El subministrament, la col·locació i el manteniment de la senyalització (vertical i horitzontal), del mobiliari urbà (marquesina, banc, paperera o altres) i instal·lacions (electricitat) correspon als comuns.

4. En el cas dels transports regulars nacionals, el Govern pot subministrar i col·locar la senyalització, el mobiliari i les instal·lacions de les parades afectades.

5. La gestió de la publicitat de les parades d'autobús correspon al propietari de les marquesines.

6. Amb referència a les parades d'autobús, els comuns han d'informar el ministeri competent de la creació de les noves parades perquè el ministeri pugui verificar-ne la seguretat i les inscriui en el Registre de Parades d'Autobús, amb el número i el nom corresponents.

Títol XI. Infraccions i sancions

Article 94. Persones responsables

1. La responsabilitat administrativa per les infraccions de les normes reguladores dels transports i les seves activitats auxiliars regulades en aquesta Llei correspon:

a) En les infraccions comeses durant la realització de transports o activitats subjectes a concessió o autorització administrativa, a la persona física o jurídica titular de la concessió o autorització administrativa.

b) En les infraccions comeses durant la realització de transports o activitats auxiliars sense l'autorització corresponent, a la persona física o jurídica titular de l'activitat o propietària del vehicle.

c) En les infraccions comeses pels ordenants, usuaris i, en general, per terceres persones que realitzin activitats que es vegin afectades per la legislació reguladora dels transports terrestres, sense estar incloses en els apartats anteriors, a la persona física o jurídica a qui estigui adreçat el precepte infringit o a la qual les normes corresponents atribueixin específicament la responsabilitat.

2. La responsabilitat administrativa s'exigeix a les persones a les quals fa referència l'apartat 1 d'aquest article, sense perjudici que aquestes persones puguin deduir les accions que resultin apropiades contra les persones a qui siguin materialment imputables les infraccions.

Article 95. Classes d'infraccions

Les infraccions de les normes reguladores del transport per carretera es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

Article 96. Infraccions lleus

Tenen la consideració d'infraccions lleus:

a) No dur en un lloc visible del vehicle els distintius exigits per la normativa vigent relatiu al tipus de transport corresponent, modificar o utilitzar inadequadament aquests distintius, o portar publicitat amb condicions diferents de les autoritzades, quan no constitueixi una infracció greu o molt greu.

b) Transportar viatgers en un nombre superior al legal o autoritzat de manera reglamentària per al vehicle de què es tracti, tret que aquesta infracció s'hagi de qualificar com a greu o molt greu.

c) Faltar els quadres de tarifes preceptius, els calendaris, horaris, avisos i d'altres d'exhibició obligada per al coneixement públic.

d) Incomplir les normatives en instal·lacions fixes i en vehicles, tret que aquest incompliment hagi de ser qualificat com una infracció greu o molt greu.

e) El tracte desconsiderat als usuaris en el transport de viatgers.

f) L'incompliment, per part de l'empresa de transport de viatgers, dels usuaris o dels seus representants legals en el transport escolar de menors, de les obligacions que els corresponen d'acord amb les regles d'ús del servei establertes reglamentàriament, tret que a la normativa en què s'estableixin aquestes regles es consideri la infracció com a greu o molt greu.

g) L'incompliment de les condicions socials del transport fixades per la normativa vigent quan no s'hagin de considerar infraccions greus o molt greus (mala utilització dels discs diagrama, manca de paper per imprimir les dades des del tacògraf, o altres assimilables), i la superació fins a un 20% del temps màxim autoritzat de conducció o l'incompliment fins a un 20% del temps de descans diari i setmanal.

h) L'excés de pes superior al màxim autoritzat, ja sigui total (fins a un 15%) o per eix (fins a un 30%), quan aquest fet no constitueixi una infracció greu o molt greu.

i) L'incompliment injustificat dels horaris en els serveis en què aquests estiguin prefixats amb intervenció del ministeri competent o del ministeri competent en matèria de transport escolar.

j) Disminuir la visibilitat del conductor per l'efecte de la càrrega, provocar sorolls, pols o altres incomoditats evitables. No portar la càrrega senyalitzada.

k) L'incompliment de la normativa ADR, tret que aquest fet hagi de ser qualificat com a infracció greu o molt greu.

l) Qualsevol altra infracció, acció o omissió no prevista als apartats precedents que infringeixi les disposicions d'aquesta Llei o els reglaments vigents i que no resulti tipificada com a infracció greu o molt greu.

m) Qualsevol de les infraccions previstes a l'article següent, quan per la seva naturalesa, ocasió o circumstàncies no s'hagin de qualificar d'infracció greu.

Article 97. Infraccions greus

Es consideren infraccions greus:

a) L'incompliment de les condicions essencials de la concessió o l'autorització administrativa, tret que s'hagi de classificar com a infracció molt greu.

b) La realització de transports privats complementaris que no s'ajustin a aquesta Llei.

c) L'actuació dels transportistes com a arrendadors o col·laboradors que incompleixi les condicions que els siguin exigibles.

d) La prestació de serveis públics de transport utilitzant la mediació de persones físiques o jurídiques no autoritzades, sense perjudici de la sanció que pugui correspondre al mediador, de conformitat amb el que s'estableix a l'article següent.

e) Incomplir el règim tarifari. En tot cas, la responsabilitat correspon al transportista i a l'intermediari i, en el transport de mercaderies, també a l'altra part contractant quan la seva actuació sigui determinant en l'incompliment i, en tot cas, quan es tracti de la percepció de tarifes inferiors a les mínimes establertes.

f) L'incompliment reiterat i injustificat dels horaris en els serveis en què aquests estiguin prefixats amb intervenció del ministeri competent o del ministeri competent en matèria de transport escolar.

g) La negativa o l'obstrucció a l'actuació dels serveis d'inspecció quan no s'hagi de considerar una falta molt greu.

h) L'incompliment de les condicions socials del transport fixades per la normativa vigent quan no s'hagin de considerar infraccions molt greus (utilització dels discs diagrama que no estiguin homologats o que resultin incompatibles amb el tacògraf utilitzat, falta d'informació en els discs diagrama o conservació de les dades de les targetes del tacògraf o altres assimilables), i la superació en més d'un 20% del temps màxim autoritzat de conducció o l'incompliment en més d'un 20% del temps de descans diari i setmanal.

i) L'excés de pes superior al màxim autoritzat, ja sigui total (fins a un 25%) o per eix (fins a un 50%), quan aquest fet no constitueixi una infracció molt greu.

j) Les infraccions lleus quan en els dotze mesos anteriors a la seva comissió el responsable hagi estat sancionat com a autor d'una infracció lleu.

k) En el transport escolar, comportaments que posin en risc la seguretat de l'alumne o de la resta d'usuaris del vehicle.

l) Carregar un vehicle de forma que posi en perill les persones o que pugui crear danys materials, o no protegir degudament la càrrega per evitar que pugui desprendre's del tot o en part durant el trajecte, o que ultrapassi les dimensions autoritzades.

m) L'incompliment de la normativa ADR, tret que aquest fet hagi de ser qualificat com a infracció molt greu.

n) Qualsevol altra infracció, acció o omissió no prevista als apartats precedents que infringeixi les

disposicions d'aquesta Llei, els reglaments vigents o els convenis i tractats internacionals subscrits i que no resulti tipificada com a infracció molt greu.

o) Qualsevol de les infraccions previstes a l'article següent, quan per la seva naturalesa, ocasió o circumstàncies no s'hagin de qualificar d'infracció molt greu.

Article 98. Infraccions molt greus

Tenen la consideració d'infraccions molt greus:

a) Realitzar activitats regulades en aquesta Llei sense haver sol·licitat i haver obtingut l'autorització administrativa corresponent, o sense estar inscrit en el Registre de Comerç o sense estar inscrit en el Registre General de Transportistes.

b) Fer transports en condicions que puguin afectar la seguretat de les persones perquè comporten un perill greu i directe per a elles.

c) Utilitzar un vehicle identificat per una classe de transport per a la realització del qual no es disposi de l'autorització administrativa corresponent.

d) La falta del tacògraf, del taxímetre i dels elements d'aquests aparells o d'altres instruments de control (limitador de velocitat o altres) que sigui obligatori dur en el vehicle.

e) Manipular o falsejar intencionadament el tacògraf, el taxímetre o altres instruments de control, la instal·lació dels quals sigui obligatòria en el vehicle, de manera que no s'obtinguin les dades corresponents o les que s'obtinguin siguin falses, amb repercussió en la seguretat o l'ordenació del transport. Tenir instal·lat un element mecànic, electrònic o d'altra naturalesa amb la mateixa finalitat, encara que no es trobi en funcionament en el moment de la inspecció.

f) La negativa o l'obstrucció a l'actuació dels serveis d'inspecció que impedeixi l'exercici de les funcions que tinguin atribuïdes de manera legal o reglamentària.

g) La no-subscripció de les assegurances obligatòries.

h) Exercir l'activitat de transport públic amb vehicles que no siguin propietat de l'empresa transportista o que no es disposin en arrendament amb les condicions legalment o reglamentàriament establertes.

i) Permetre l'ús de vehicles per exercir l'activitat de transport públic a altres persones físiques o jurídiques que no estiguin inscrites en el Registre General de Transportistes o que no en disposin en arrendament amb les condicions legalment o reglamentàriament establertes.

j) Falsejar qualsevol document que resulti obligatori per realitzar o utilitzar el transport en general i, en concret, el transport escolar.

k) Incomplir o falsejar els requisits de capacitat econòmica exigits legalment per realitzar les activitats regulades en aquesta Llei.

l) Remunerar els conductors de vehicles de transport públic segons criteris o paràmetres que puguin comprometre greument la seguretat.

m) Exigir remuneració per realitzar un transport privat.

n) Falsejar qualsevol document necessari per atorgar una concessió o una autorització administrativa.

o) Abandonar la concessió o paralitzar els serveis de transport abans que hagi acabat el termini de la concessió o de l'autorització administrativa, sense consentiment de l'Administració, quan això pertorbi greument l'interès general.

p) No disposar de l'autorització de transport per a les empreses estrangeres.

q) L'incompliment de la normativa ADR.

r) L'incompliment de la normativa relativa al transport de fons nacional.

s) Les infraccions greus quan en els dotze mesos anteriors a la seva comissió el responsable hagi estat sancionat com a autor d'una infracció greu.

Article 99. Sancions

1. Les infraccions lleus són sancionades amb una multa d'un màxim de 600 euros; les greus, amb multa de 601 euros fins a un màxim de 4.000 euros, i les infraccions molt greus, amb multa de 4.001 euros fins a un màxim de 12.000 euros.

2. Amb referència al transport escolar, el ministeri encarregat d'organitzar-lo i gestionar-lo pot aplicar sancions disciplinàries i/o econòmiques als usuaris del servei o als seus responsables legals, per conductes incíviques o contràries a l'ordre públic, que poden comportar la suspensió temporal del carnet de transport escolar fins a 20 dies lectius, en cas de tipificar-se la falta com a lleu; fins a 80 dies lectius, en cas de tipificar-se la falta com a greu, i fins a 180 dies lectius, en cas de tipificar-se la falta com a molt greu.

3. La sanció s'imposa, dins dels límits establerts als apartats anteriors, d'acord amb els criteris següents:

a) Intencionalitat de l'infractor.

b) Repercussió social de la infracció.

c) Dany ocasionat.

d) Nombre d'infraccions comeses.

e) Efectes exemplars de la sanció.

f) Perill de la conducta.

Per determinar la gradació de les sancions, s'ha de tenir en compte el principi de proporcionalitat entre la infracció comesa i la quantia, i els efectes de la sanció.

4. La comissió de les infraccions molt greus previstes als apartats *a* i *c* de l'article 98, independentment de la sanció pecuniària que correspongui, pot implicar el precinte del vehicle amb què s'efectuï el transport i la retirada conjunta de l'autorització corresponent, i també la clausura, si escau, del local on s'exerceixin les activitats durant el termini màxim d'un any, sense perjudici del pagament del salari o de les indemnitzacions que escaiguin i de les mesures que es puguin fixar per garantir-ho.

5. Quan els responsables de les infraccions indicades a l'article 98 hagin estat sancionats per mitjà de resolució administrativa definitiva pel mateix tipus d'infracció molt greu en els dotze mesos anteriors, la segona infracció comporta la retirada temporal de l'autorització administrativa corresponent, a l'empara de la qual s'efectuava l'activitat o es prestava el servei, per un termini màxim d'un any. La tercera infracció i les successives en el termini esmentat de dotze mesos comporten la retirada provisional o definitiva de l'autorització, així com de les atestacions professionals. En el còmput del termini esmentat no es tenen en compte els períodes en què no hagi estat possible efectuar l'activitat o prestar el servei perquè l'autorització ha estat temporalment retirada.

6. Les sancions regulades en aquesta Llei són compatibles amb la possibilitat que el ministeri competent acordi la caducitat de la concessió o la revocació de l'autorització per les causes i a través del procediment que es determinin de manera reglamentària.

Article 100. Infraccions i sancions del transport transfronterer de fons en euros

1. Per a les empreses nacionals amb llicència transfronterera, si el ministeri competent en matèria de transport té coneixement que s'ha produït una infracció d'alguna de les condicions amb les quals s'ha concedit la llicència, el ministeri pot enviar una advertència, imposar una sanció, suspendre la llicència durant un període comprès entre dues setmanes i dos mesos o retirar la llicència definitivament a l'empresa, en funció de la natura o de la gravetat de la infracció. Igualment, pot denegar a l'empresa sancionada la sol·licitud d'una nova llicència per un termini de fins a cinc anys.

Quan es tingui coneixement d'aquesta infracció a través de les autoritats competents de l'Estat de

trànsit o acollida, les sancions són imposades en el termini màxim de dos mesos.

2. Per a les empreses estrangeres amb llicència transfronterera, si el ministeri competent en matèria d'interior o el ministeri competent en matèria de transport descobreix que s'ha produït una infracció, aquests ministeris ho comuniquen a l'autoritat expedidora de la llicència de l'empresa que decidirà la sanció adequada.

Igualment, el ministeri competent en matèria d'interior comunica a l'autoritat expedidora qualsevol infracció referida a:

a) La notificació anticipada al Servei de Policia de les operacions de transport de fons.

b) L'obligatorietat que els vehicles estiguin equipats amb un dispositiu que permeti el seu seguiment.

c) Les obligacions d'escolta de les operacions de transport de punt a punt de valor elevat per part del Servei de Policia.

3. A més a més de les comunicacions referides a l'apartat anterior, el ministeri competent en matèria de transport, amb l'informe previ lliurat pel ministeri competent en matèria d'interior, pot imposar una sanció en cas d'infracció dels punts *a*), *b*) i *c*) de l'apartat anterior, així com en relació amb les modalitats de transport previstes reglamentàriament, i també pot prohibir al personal de seguretat encarregat del transport efectuar transport transfronterer en el territori andorrà.

4. El ministeri competent en matèria de transport, amb l'informe previ lliurat pel ministeri competent en matèria d'interior, pot suspendre el dret d'utilització de la llicència dins del territori andorrà durant un període màxim de dos mesos, fins que es pronunciï l'autoritat expedidora de la llicència de l'empresa, que ha d'adoptar la seva decisió dins d'aquest termini, si l'empresa de transports de fons:

a) No ha respectat les normes relatives al nombre mínim del personal de seguretat encarregat del transport de fons en cada vehicle o relatives a les armes.

b) Exerceix la seva activitat de manera que representa un perill per a l'ordre públic.

c) Ha comès reiterades infraccions a la normativa aplicable.

Article 101. Agreujament de les sancions

1. Els agreujaments previstos a l'apartat *a* de l'article 97, a l'apartat *p* de l'article 98 i a l'apartat 5 de l'article 99 només són aplicables en cadascun dels supòsits següents:

a) Si les infraccions s'han comès mentre es prestaven serveis o s'efectuaven activitats sotmeses a una mateixa concessió o autorització administrativa.

b) Quan les infraccions hagin estat comeses amb motiu de la realització material pel mateix responsable de serveis de transport subjectes a autoritzacions diverses, i quan facin referència a un mateix tipus de transport. A aquests efectes, s'entén que integren un mateix tipus de transport:

- Els transports privats.

- Els transports de viatgers realitzats per empreses de transport públic o per empreses del taxi.

c) Si les infraccions s'han comès en efectuar activitats que no consisteixin en la prestació material de serveis de transport, però que efectuï la mateixa empresa com a complementàries d'aquesta prestació material, encara que els serveis estiguin sotmesos a autoritzacions diverses i aquestes no corresponguin al mateix tipus de transport.

d) Si les infraccions s'han comès mentre es realitzen serveis o activitats prestats sense l'autorització administrativa corresponent, sempre que s'hagin produït en efectuar un mateix servei o una mateixa activitat que s'hagi de dur a terme a l'empara d'una autorització administrativa única, o en la prestació material d'un mateix tipus de transport segons el que es disposa a l'apartat *b* anterior.

e) Quan les infraccions resultin imputables a un mateix responsable entre aquells als quals es fa referència a l'apartat *b* de l'article 96.

2. L'agreujament establert en aquest article no és procedent per a la persona física o jurídica sancionada per una infracció anterior de qualsevol dels preceptes esmentats a l'apartat 1, com a responsable administratiu, en virtut de resolució judicial o administrativa, quan la responsabilitat material d'aquesta infracció era imputable a una altra persona, de conformitat amb el que es disposa a l'apartat *a* de l'article 96.

Article 102. Prescripció de les infraccions

1. Les infraccions previstes com a lleus en aquesta Llei prescriuen un cop hagin passat sis mesos; les greus, quan hagin passat dos anys, i les molt greus, quan n'hagin passat cinc.

2. El termini de prescripció de les infraccions s'interromp, en tot cas, quan es practiquin actuacions adreçades a esbrinar la identitat o el domicili de l'infractor o qualsevol altra circumstància necessària per comprovar i qualificar la infracció.

Article 103. Competències en matèria sancionadora

Sense perjudici de les competències legalment atribuïdes al Govern, correspon al ministeri

competent en matèria de transport i als ministeris esmentats en el títol VII la incoació, la tramitació i la resolució dels expedients administratius sancionadors per infraccions previstes en aquesta Llei.

Article 104. Procediment sancionador

1. No es pot imposar cap de les sancions establertes en aquesta Llei sense que s'hagin seguit els tràmits del procediment administratiu sancionador corresponent.

2. El procediment sancionador es regeix per les formes imperatives del Codi de l'Administració i el Reglament regulador del procediment sancionador, amb les singularitats que s'estableixen a l'apartat següent.

3. En el moment de la notificació de la possible infracció per part de l'agent de l'autoritat, les persones no residents han de satisfer al moment l'import de la possible sanció en concepte de dipòsit, que queda retingut fins que finalitza l'expedient sancionador corresponent. En cas contrari, es procedeix a la immobilització del vehicle.

4. Un cop hagi finalitzat l'expedient sancionador i s'hagi dictat la resolució corresponent, el dipòsit esmentat és retornat totalment, o bé, si l'import de la sanció és inferior a la quantia del dipòsit, es retorna la diferència.

Disposició addicional primera. Aplicació supletòria de les normes de procediment administratiu

En tots els procediments regulats per aquesta Llei en els quals no estigui expressament previst, són aplicables supletòriament les normes de procediment administratiu.

Disposició addicional segona. Actualització de les quanties de les sancions

La Llei del pressupost general pot actualitzar les quanties de les sancions fixades en aquesta Llei.

Disposició addicional tercera. Transports exclosos

Queden exclosos de l'àmbit d'aplicació d'aquesta Llei els transports que es realitzen íntegrament en recintes tancats d'ús privat amb vehicles propietat de l'empresa i dedicats a activitats que no siguin el transport per carretera.

Disposició addicional quarta. Modificació de l'article 3 de la Llei 2/2014, del 23 de gener, de modificació del Codi de la circulació, del 10-06-1999

Es modifica l'article 3 de la Llei 2/2014, del 23 de gener, de modificació del Codi de la circulació, del

10-06-1999, que queda redactat de la manera següent:

“Article 3

Es modifica l'article 141 del Codi de la circulació, que queda redactat de la manera següent:

Article 141

Amb caràcter general, només es poden matricular i inscriure al Registre els vehicles de motor, tant de transport de persones com de càrrega en general, que tinguin una classificació euro igual o com a màxim d'un nivell inferior al vigent per a l'any en curs. En tot cas, pel que fa als turismes, només es poden matricular i inscriure, els que tinguin una classificació euro V o superior.

Es poden matricular els remolcs i semiremolcs de com a màxim tres anys d'antiguitat des de la seva data de fabricació.

De forma excepcional, es poden matricular vehicles amb una classificació inferior a l'especificada anteriorment, a condició que hagin superat la inspecció tècnica de vehicles i que compleixin els requisits que assenyalava l'article 165, relatiu a automòbils antics i de museu.

L'agricultor o ramader que justifiqui la necessitat d'un vehicle per a ús exclusivament agrícola o ramader (tractor agrícola o similar) per als seus treballs, pot obtenir l'autorització de matriculació d'un vehicle amb una classificació inferior a l'especificada anteriorment, sempre que hagi superat la inspecció tècnica de vehicles i després de presentar una sol·licitud al departament competent. En cap cas aquesta excepció no pot ser invocada per obtenir la matriculació de vehicles del tipus tot terreny, camioneta, furgoneta, camions o similars. En tot cas, un cop matriculat el vehicle en qüestió, només pot ser traspassat a una altra persona que dugui a terme una activitat agrícola o ramadera, la qual ha de ser justificada davant el departament competent. En tot cas, la menció 'Ús exclusiu agrícola o ramader' ha de figurar en la carta groga del vehicle.”

Disposició transitòria primera. Capacitació professional de les empreses de lloguer de vehicles i dels mediadors

1. Es reconeix la capacitació professional per exercir l'activitat de lloguer de vehicles i l'activitat de mediació a les persones que la tenien legalment reconeguda abans de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

2. Les empreses de lloguer de vehicles i les empreses de mediació disposen d'un termini fins al 30 de juny del 2016 per comunicar al ministeri competent la persona que de forma efectiva dirigeix l'empresa i

que disposa del requisit de capacitació professional. Aquesta persona ha de ser andorrana o legalment resident i amb dret d'exercir el comerç.

3. A les empreses que no efectuïn la comunicació prevista en l'apartat anterior se'ls aplicarà l'article 25, a fi de revocar la seva inscripció en el Registre General de Transportistes.

Disposició transitòria segona. Capacitat econòmica

Les empreses inscrites en el Registre General de Transportistes disposen d'un termini fins al 30 de juny del 2016 per lliurar al ministeri competent la garantia prevista en l'article 32, per a les empreses de transport públic; la garantia prevista en l'article 83, per a les empreses de lloguer de vehicles, i la garantia prevista en l'article 89, per als operadors terrestres.

Disposició transitòria tercera. Tramitació de procediments en vigor

Els procediments administratius en tràmit en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta Llei s'han de continuar tramitant d'acord amb la legislació precedent, però la resolució que adjudiqui la concessió o l'autorització s'ha d'ajustar al que disposi aquesta Llei i les seves disposicions de desenvolupament.

Disposició transitòria quarta. Normes reglamentàries, concessions i autoritzacions administratives existents

Fins que no s'aprovin les normes de desenvolupament d'aquesta Llei, es mantenen en vigor, en tot el que resulti compatible amb el seu contingut, les disposicions reglamentàries en matèria de transport vigents a l'entrada en vigor d'aquesta Llei, així com les concessions i les autoritzacions administratives atorgades pel ministeri competent d'acord amb les mateixes disposicions.

Disposició transitòria cinquena. Aparcament de vehicles pesants

Tota empresa de transport públic i privat existent i de nova creació ha de disposar, en un termini màxim de tres anys, de places d'aparcament per a tots els seus vehicles.

Disposició derogatòria

Queden derogades la Llei reguladora del transport públic de passatgers per carretera, de l'11 d'octubre de 1985, i la Llei sobre les condicions per a l'exercici de l'activitat de transport i de disposicions en matèria social en el sector del transport per carretera, del 4 de novembre de 1993. També queden derogades totes les normes de rang igual o inferior que s'oposin a aquesta Llei o la contradiguin.

Disposició final

Aquesta Llei entrarà en vigor dos mesos després de ser publicada en el *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 11 de setembre del 2014, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern, registrat en data 9 de setembre del 2014, sota el títol **Projecte de llei de creació del Col·legi Oficial de Dietistes Nutricionistes d'Andorra** i, exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General en els articles que es citaran, ha acordat:

1. D'acord amb l'article 18.1.d), admetre a tràmit aquest escrit, sota la qualificació de Projecte de llei i procedir a la seva tramitació com a tal.

2. D'acord amb l'article 92.2, ordenar la seva publicació i obrir un període de quinze dies per a la presentació d'esmenes. Aquest termini finalitza el dia 2 d'octubre del 2014, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 11 de setembre del 2014

Mònica Bonell Tuset
Subsídica General

Projecte de llei de creació del Col·legi Oficial de Dietistes Nutricionistes d'Andorra

Un dietista nutricionista és un professional de la salut, reconegut com un expert en alimentació, nutrició i dietètica, amb capacitat per intervenir en l'alimentació d'una persona o grup de població. La professió de dietista nutricionista respon, doncs, a determinades necessitats socials d'interès públic a les quals dona solució amb actuacions específiques. El reconeixement acadèmic i formatiu d'aquesta professió és fruit del disseny curricular de les formacions per a la titulació específica per exercir-la.

Un dels objectius de l'organització col·legial és la regulació i l'ordenació de l'exercici de l'activitat professional relacionada amb la dietètica i la nutrició en qualsevol de les seves modalitats, i també la salvaguarda i l'observança dels seus principis ètics, deontològics i jurídics. Amb aquest objectiu, disposa de competències per elaborar i vigilar el compliment de la professió, amb subjecció a les lleis, i vetlla per la

protecció de la salut de les persones i el respecte dels principis ètics i deontològics.

De conformitat amb el que estableix l'article 15 del Decret legislatiu del 26-02-2014 de publicació del text refós de la Llei 6/2008, del 15 de maig, d'exercici de professions titulades i de col·legis i associacions professionals, que regula l'extensió de l'organització col·legial mitjançant la llei a les professions que n'estan mancades, es considera oportuna i necessària la creació del Col·legi Oficial de Dietistes Nutricionistes per integrar tots els professionals que, amb la titulació específica, exerceixen les funcions que els són pròpies.

Article 1

Es crea el Col·legi Oficial de Dietistes Nutricionistes d'Andorra, entitat amb personalitat jurídica pròpia i amb plena capacitat per obrir i fer complir les seves finalitats.

Article 2

L'objecte de l'organització col·legial de la dietètica i la nutrició és la regulació i l'ordenació de l'exercici de l'activitat professional en qualsevol de les seves modalitats, i també la salvaguarda i l'observança dels seus principis ètics, deontològics i jurídics.

Article 3

L'àmbit territorial del Col·legi Oficial de Dietistes Nutricionistes és el Principat d'Andorra.

Article 4

El Col·legi Oficial de Dietistes Nutricionistes d'Andorra agrupa els professionals de la dietètica i la nutrició amb una titulació acadèmica degudament reconeguda al Principat d'Andorra. La integració s'ha de fer d'acord amb el que disposen els estatuts del Col·legi i les normes reguladores dels col·legis professionals.

Article 5

L'estructura interna i el funcionament del Col·legi han de ser democràtics. El Col·legi es regeix en les seves actuacions per la normativa bàsica estatal en matèria de col·legis professionals, per aquesta Llei de creació, pels seus propis estatuts, per la resta de normativa interna i per tota la que li sigui d'aplicació general o subsidiària.

Article 6

El Col·legi s'ha de relacionar amb els ministeris del Govern d'Andorra que tinguin competència en matèria de salut i de professions titulades, i amb la resta d'administracions públiques, quan calgui, per a les seves activitats professionals.

Disposició transitòria primera

Els membres de l'òrgan de govern del Col·legi Oficial de Dietistes Nutricionistes, en el termini de sis mesos des de l'entrada en vigor d'aquesta Llei, han de convocar una assemblea general extraordinària, que tindrà el caràcter d'assemblea constituent del Col·legi Oficial de Dietistes Nutricionistes d'Andorra, la qual ha d'aprovar els estatuts definitius del Col·legi i escollir les persones que ocuparan els càrrecs corresponents en els òrgans de govern de la institució.

Disposició transitòria segona

Els estatuts definitius, una vegada aprovats, juntament amb la certificació de l'acta de l'assemblea constituent, s'han de remetre al Registre de Professionals Titulats, Col·legis i Associacions Professionals, als efectes escaients.

Disposició transitòria tercera

El Col·legi Oficial de Dietistes Nutricionistes d'Andorra obté la capacitat plena d'obrar des de la constitució dels seus òrgans de govern.

Disposició transitòria quarta

D'acord amb les disposicions del Decret legislatiu del 26-02-2014 de publicació del text refós de la Llei 6/2008, del 15 de maig, d'exercici de professions titulades i de col·legis i associacions professionals, l'obligació de col·legiació es produeix quan entri en vigor aquesta Llei per a les persones que en aquell moment estiguin exercint les tasques pròpies de la dietètica i la nutrició, i estiguin en possessió de la titulació acadèmica exigida. Aquests dos requisits s'han d'acreditar davant la Junta de Govern en el termini de sis mesos a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta Llei.

Disposició final

Aquesta Llei entra en vigor l'endemà de ser publicada al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Edicte

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 11 de setembre del 2014, exercint les atribucions que li confereix l'article 80 del Reglament del Consell General, ha acordat a demanda del M. I. Sr. David Rios Rius, president del Grup Parlamentari Socialdemòcrata, prorrogar el termini per a la presentació d'esmenes al **Projecte de llei de regulació dels jocs d'atzar**. El nou termini finalitza el dia 22 de setembre del 2014, a les 17.30h.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 11 de setembre del 2014

Mònica Bonell Tuset
Subsídica General

3- PROCEDIMENTS ESPECIALS**3.6 Tractats internacionals****Edicte**

La Sindicatura, en reunió tinguda el dia 11 de setembre del 2014, ha examinat el document que li ha tramès el M. I. Sr. Cap de Govern, registrat en data 1 de setembre del 2014, sota el títol **Esmena de l'annex del Conveni contra el dopatge, fet a Estrasburg el 16 de novembre de 1989 i de l'annex I del Conveni internacional contra el dopatge en l'esport, fet a París el 19 d'octubre del 2005**, i exercint les competències que li atribueix el Reglament del Consell General, ha acordat d'acord amb l'article 64.2 de la Constitució i 90 del Reglament del Consell General, ordenar la seva publicació al Butlletí del Consell General.

Tot el que es fa públic per a general coneixement i efectes.

Casa de la Vall, 11 de setembre del 2014

Mònica Bonell Tuset
Subsídica General

Esmena de l'annex del Conveni contra el dopatge, fet a Estrasburg el 16 de novembre de 1989 i de l'annex I del Conveni internacional contra el dopatge en l'esport, fet a París el 19 d'octubre del 2005

Atès que, d'acord amb l'apartat 1 de l'article 25 de la Llei reguladora de l'activitat de l'Estat en matèria de tractats del 19 de desembre de 1996, el Govern, en la sessió del 16 de juny del 2014, ha acordat aprovar l'esmena de l'annex del Conveni contra el dopatge, fet a Estrasburg el 16 de novembre de 1989 i de l'annex I del Conveni internacional contra el dopatge en l'esport, fet a París el 19 d'octubre del 2005.

Atès que, d'acord amb l'apartat 2 del mateix article 25, el Govern ho ha comunicat als coprínceps i al Consell General;

Atès que el Conveni contra el dopatge, fet a Estrasburg el 16 de novembre de 1989 és vigent a Andorra des de l'1 de novembre del 2006;

Atès que el Conveni internacional contra el dopatge en l'esport, fet a París el 19 d'octubre del 2005 és vigent a Andorra des de l'1 de març del 2009;

Atès que la Llista de prohibicions annexada al Conveni contra el dopatge i la llista de prohibicions – normes internacionals que consta a l'annex 1 del

Conveni internacional contra el dopatge en l'esport són idèntiques des que el grup de seguiment del Conveni del Consell d'Europa va decidir adoptar sistemàticament, a l'igual que la UNESCO, el criteri de l'Agència Mundial Antidopatge (AMA) pel que fa a les llistes de substàncies prohibides.

Atès que ambdós convenis preveuen que les esmenes de l'annex s'apliquen després de ser aprovades pels òrgans corresponents tret que les parts notifiquin, en el període fixat a aquest efecte, la impossibilitat d'acceptar-les;

Atès que la Secretaria General del Consell d'Europa ha comunicat al Govern del Principat d'Andorra l'entrada en vigor l'1 de setembre del 2014, de l'esmena de l'annex del Conveni contra el dopatge;

Atès que la directora general de la UNESCO ha comunicat al Govern del Principat d'Andorra l'entrada en vigor l'1 de setembre del 2014 de l'esmena de l'annex 1 del Conveni internacional contra el dopatge en l'esport, fet a París el 19 d'octubre del 2005;

Es fa pública l'esmena de l'annex del Conveni contra el dopatge, fet a Estrasburg el 16 de novembre de 1989 i de l'annex I del Conveni internacional contra el dopatge en l'esport, fet a París el 19 d'octubre del 2005 que diu el següent:

Llista de prohibicions 2014 (versió revisada)

Codi mundial antidopatge

Entrada en vigor l'1 de setembre del 2014

De conformitat amb l'article 4.2.2 del Codi mundial antidopatge, totes les substàncies prohibides s'han de considerar substàncies específiques, menys les substàncies de les classes S1, S2, S4.4, S4.5, S6.a, i els mètodes prohibits M1, M2 i M3.

Substàncies i mètodes prohibits SEMPRE (en competició i fora de competició)

SUBSTÀNCIES PROHIBIDES

S0. SUBSTÀNCIES NO APROVADES

Està prohibida sempre qualsevol substància farmacològica no inclosa en una secció de la llista següent i que actualment no estigui aprovada per a l'ús terapèutic en humans per una autoritat governamental reguladora de la salut (p.ex., medicaments en assaig preclínic o clínic o que ja no estan disponibles, drogues de disseny, substàncies aprovades únicament per un ús veterinari).

S1. AGENTS ANABOLITZANTS

Es prohibeixen els agents anabolitzants.

1. Esteroides anabolitzants andrògens (EAA)

a) EAA exògens*, entre els quals s'inclouen:

1-androstenediol (5 α -androst-1-ène-3 β ,17 β -diol); 1-androstendiona (5 α -androst-1-ène-3,17-dione); bolandiol (estr-4-ène-3 β ,17 β -diol); bolasterona; boldenona; boldiona (androsta-1,4-diène-3,17-dione); calusterona; clostebol; danazol ([1,2]oxazolo[4',5':2,3]prégna-4-ène-20-yn-17 α -ol); deshidroclorometiltestosterona (4-chloro-17 β -hydroxy-17 α -méthylandrosta-1,4-diène-3-one); desoximetiltestosterona (17 α -méthyl-5 α -androst-2-ène-17 β -ol); drostanolona; etilestrenol (19-norprégna-4-ène-17 α -ol); fluoximesterona; formebolona; furazabol (17 α -méthyl[1,2,5]oxadiazolo[3',4':2,3]-5 α -androstane-17 β -ol); gestrinona; 4-hidroxitestosterona (4,17 β -dihydroxyandrost-4-ène-3-one); mestanolona; mesterolona; metandienona (17 β -hydroxy-17 α -méthylandrosta-1,4-diène-3-one); metenolona; metandriol; metasteronona (17 β -hydroxy-2 α ,17 α -diméthyl-5 α -androstane-3-one); metildienolona (17 β -hydroxy-17 α -méthylestra-4,9-diène-3-one); metil-1-testosterona (17 β -hydroxy-17 α -méthyl-5 α -androst-1-ène-3-one); metilnortestosterona (17 β -hydroxy-17 α -méthylestr-4-en-3-one); metiltestosterona; metribolona (metiltriolenona, 17 β -hydroxy-17 α -méthylestra-4,9,11-triène-3-one); mibolerona; nandrolona; 19-norandrostendiona (estr-4-ène-3,17-dione); norboletona; norclostebol; noretandrolona; oxabolona; oxandrolona; oximesterona; oximetolona; prostanazol (17 β -[(tétrahidropyrane-2-yl)oxy]-1'H-pyrazolo[3,4:2,3]-5 α -androstane); quinbolona; estanozolol; estenbolona; 1-testosterona (17 β -hydroxy-5 α -androst-1-ène-3-one); tetrahydrogestrinona (17-hydroxy-18 α -homo-19-nor-17 α -prégna-4,9,11-triène-3-one); trenbolona (17 β -hydroxyestr-4,9,11-triène-3-one); i altres substàncies amb una estructura química anàloga o amb efectes biològics anàlegs.

b) EAA endògens**, si s'administren de manera exògena:

Androstendiol (androst-5-ène-3 β ,17 β -diol); androstendiona (androst-4-ène-3,17-dione); dihidrotestosterona (17 β -hydroxy-5 α -androst-3-one); prasterona (dehidroepiandrosterona, DHEA, 3 β -hydroxyandrost-5-ène-17-one); testosterona i els metabòlits o isòmers següents que comprenen, entre altres:

5 α -androst-3 α ,17 α -diol; 5 α -androst-3 α ,17 β -diol; 5 α -androst-3 β ,17 α -diol; 5 α -androst-3 β ,17 β -diol; androst-4-ène-3 α ,17 α -diol; androst-4-ène-3 α ,17 β -diol; androst-4-ène-3 β ,17 α -diol;

androst-5-ène-3 α ,17 α -diol; androst-5-ène-3 α ,17 β -diol; androst-5-ène-3 β ,17 α -diol; 4-androstendiol (androst-4-ène-3 β ,17 β -diol); 5-androstendiona (androst-5-ène-3,17-dione); epi-dihidrotestosterona; epitestosterona; etiocolanolona; 3 α -hydroxy-5 α -androstan-17-one; 3 β -hydroxy-5 α -androstan-17-one; 7 α -hydroxy-DHEA; 7 β -hydroxy-DHEA; 7-ceto-DHEA; 19-norandrosterona; 19-noreticolanolona.

2. Altres agents anabolitzants, que comprenen, entre altres:

Clenbuterol, moduladors selectius de receptors d'andrògens (SARM), tibolona, zeranol, zilpaterol.

A efectes d'aquest document:

* exogen fa referència a una substància que l'organisme no és capaç de produir habitualment de manera natural.

** endogen fa referència a una substància que l'organisme és capaç de produir habitualment de manera natural.

S2. HORMONES PEPTÍDIQUES, FACTORS DE CREIXEMENT I ALTRES SUBSTÀNCIES ANÀLOGUES

Estan prohibides les substàncies següents així com altres substàncies amb una estructura química anàloga o efectes biològics anàlegs:

Agents estimulants de l'eritropoesi [p. ex. eritropoetina (EPO), darbepoetina (dEPO), metoxi polietilè glicol-epoetina beta (CERA), peginesatida (Hematide), estabilitzadors i activadors de factors induïts per hipòxia (HIF) (p.ex. xenó i argó)].

Gonadotrofina coriònica (CG) i hormona luteïnitzant (LH), i els seus factors alliberadors, prohibides per als esportistes de sexe masculí únicament.

Corticotropines i els seus factors alliberadors;

Hormona del creixement (GH), i els seus factors alliberadors i el factor de creixement anàleg a la insulina-1 (IGF-1);

Es prohibeixen també els següents factors de creixement:

Factor de creixement derivat de plaquetes (PDGF), factor de creixement endotelial vascular (VEGF), factor de creixement dels hepatòcits (HGF), factors de creixement fibroblàstics (FGF), factors de creixement mecànics (MGF), i qualsevol altre factor de creixement que actui sobre el múscul, el tendó o el lligament, la síntesi/degradació proteica, la vascularització, l'ús de l'energia, la capacitat regeneradora o el canvi en el tipus de fibra.

I les altres substàncies que tinguin una estructura química anàloga o que tinguin efectes biològics anàlegs.

S3. AGONISTES β -2

Es prohibeixen tots els agonistes β -2, inclosos els dos isòmers òptics (p. ex. d- i l-), si escau, excepte el salbutamol inhalat (amb un màxim de 1.600 micrograms cada 24 hores), el formoterol inhalat (amb un màxim de 54 micrograms cada 24 hores) i el salmeterol administrat per via inhalatòria d'acord amb la pauta d'administració terapèutica recomanada pel fabricant.

La presència en orina de salbutamol en una concentració superior als 1.000 ng/ml o de formoterol en una concentració superior als 40 ng/mL serà suposada com a no provinent d'un ús terapèutic intencionat i es considerarà com un resultat analític anormal, llevat que l'esportista demostrï, mitjançant un estudi farmacocinètic controlat, que el resultat anormal ha estat efectivament conseqüència de l'ús d'una dosi terapèutica per inhalació fins a la dosi màxima esmentada.

S4. MODULADORS HORMONALS I METABÒLICS

Es prohibeixen les substàncies següents:

1. Inhibidors de l'aromatasa, que inclouen entre altres: aminoglutetimida, anastrozole, androstà-1,4,6-triène-3,17-dione (androstatriendiona), 4-androsten-3,6,17 trione (6-oxo), exemestà, formestà, letrozole, testolactona.

2. Moduladors selectius de receptors d'estrògens (SERM), que inclouen entre altres: raloxifè, tamoxifè, toremifè.

3. Altres substàncies antiestrògenes, que inclouen entre altres: clomifè, ciclofenil, fulvestrant.

4. Agents modificadors de les funcions de la miostatina, que inclouen entre altres els inhibidors de la miostatina.

5. Moduladors metabòlics:

a) Insulines

b) Els agonistes del receptor activat per proliferadors de peroxisomes δ (PPAR δ) (p. ex. GW 1516) i els agonistes del complex PPAR δ -proteïna-cinasa activada per l'AMP (AMPK) (p. ex. AICAR).

S5. DIÜRÈTICS I ALTRES AGENTS EMMASCARANTS

Es prohibeixen els agents emmascarants. Els agents emmascarants inclouen:

Diürètics, desmopressina, probenecid, expandors plasmàtics (p. ex. glicerol; administració intravenosa

d'albúmina, dextrà, hidroxietilimidó i manitol), i altres substàncies que tinguin efectes biològics anàlegs. No està prohibida l'administració local de la felipressina en anestèsia odontològica.

Els diürètics inclouen:

Acetazolamida, amilorida, bumetanida, canrenona, clortalidona, àcid etacrínic, furosemda, indapamida, metolazona, espirolactona, tiazides (p. ex. bendroflumetiazida, clorotiazida, hidroclorotiazida), triamterè, vaptans (p. ex. Tolvaptan) i altres substàncies amb una estructura química anàloga o amb efectes biològics anàlegs (excepte la drosperinona, el pamabrom i l'administració tòpica de dorzolamida i de brinzolamida, que no estan prohibits).

L'ús en competició i fora de competició, si escau, de qualsevol quantitat d'una substància que està sotmesa a un nivell màxim (és a dir, formoterol, salbutamol, catina, efedrina, metilefedrina i pseudoefedrina) conjuntament amb un diürètic o un altre agent emmascarant, requereix el lliurament d'una autorització per a l'ús amb finalitats terapèutiques específica per a aquesta substància, diferent de l'obtinguda per al diürètic o un altre agent emmascarant.

MÈTODES PROHIBITS

M1. MANIPULACIÓ DE LA SANG O DELS COMPOSTOS SANGUINIS

Es prohibeix:

1. L'administració o reintroducció de qualsevol quantitat de sang autòloga, al·logènica (homòloga) o heteròloga, o de glòbuls vermells de qualsevol origen dins del sistema circulatori.
2. La millora artificial de la captació, el transport o l'alliberament de l'oxigen, inclosos, entre d'altres, els productes químics perfluorats, l'efaproxiral (RSR13) i els productes d'hemoglobina modificada (p. ex. els substituïts sanguinis a base d'hemoglobina, els productes a base d'hemoglobines microencapsulades), però sí que es permet l'administració d'oxigen.
3. Tota manipulació intravascular de la sang o de compostos sanguinis mitjançant mètodes físics o químics

M2. MANIPULACIÓ QUÍMICA I FÍSICA

Es prohibeix:

1. La falsificació o la temptativa de falsificació amb la finalitat de modificar la integritat i la validesa de les mostres recollides durant els controls de dopatge. Aquesta categoria inclou, entre d'altres, la substitució i/o l'alteració de l'orina (p. ex. proteases).

2. Les perfusions intravenoses i/o les injeccions de més de 50 ml cada 6 hores, excepte les que s'hagin rebut legítimament durant una hospitalització o durant una revisió clínica.

M3. DOPATGE GENÈTIC

Es prohibeixen, per la capacitat potencial d'incrementar el rendiment esportiu, els mètodes següents:

La transferència de polímers d'àcids nucleics o d'anàlegs d'àcids nucleics.

L'ús de cèl·lules normals o genèticament modificades.

Substàncies i mètodes prohibits en competició

A més de les categories de l'S0 a l'S5 i de l'M1 a l'M3, estan prohibides en competició les categories següents:

SUBSTÀNCIES PROHIBIDES

S6. ESTIMULANTS

Es prohibeixen tots els estimulants, incloent-hi els isòmers òptics (p. ex. d- i l), si escau, excepte els derivats de l'imidazole per administració tòpica i els estimulants que figuren en el Programa de vigilància 2014*.

Els estimulants inclouen:

a) Estimulants no específics:

Adrafinil, amfepramona,, amfetamina, amfetaminili, amifenazole, benfluorex,, benzilpiperazina, bromantan, clobenzorex, cocaïna, cropropamida, crotetamida, fencamina, fenetil·lina, fenfluramina, fenproporex, fonturacetam [4-phenylpiracétam (carphédon)], furfenorex, mefenorex, mefentermina, mesocarb, metamfetamina (d-), p-metilamfetamina, modafinil, norfenfluramina, fendimetrazina, fenmetrazina, fentermina, prenilamina, prolintà.

Un estimulants que no es mencioni expressament en aquesta secció s'ha de considerar una substància específica.

b) Estimulants específics (exemples):

Benzfetamina, catina**, cationa i els seus anàlegs (p. ex. mefedrona, metedrona, a-pyrrolidinovalerophénone), dimetilamfetamina, efedrina***, epinefrina **** (adrenalina), etamivan, etilamfetamina, etilefrina, famprofazona, fenbutrazat, fencamfamina, heptaminol, hydroxiamfetamina (parahydroxiamfetamina), isometeptè, levmetamfetamina, meclofenoxat, metilendioximetamfetamina, metilefedrina***, metilhexanamina (dimetilpentilamina), metilfenidat, niketamida, norfenefrina, octopamina, oxilofrina (metilsinefrina), pemolina, pentetrazol, fenprometamina, propilhexedrina,

pseudoefedrina*****, selegilina, sibutramina, estricnina, tenamfetamina (metilendioxiamfetamina), trimetazidina, tuaminoheptà; i altres substàncies que tinguin una estructura química anàloga o que tinguin efectes biològics anàlegs.

* Les substàncies que figuren en el Programa de vigilància 2014 (bupropió, cafeïna, nicotina, fenilefrina, fenilpropanolamina, pipradrol, sinefrina) no es consideren substàncies prohibides.

** La catina està prohibida quan la seva concentració a l'orina és superior a 5 micrograms per mil·lilitre.

*** L'efedrina i la metilefedrina estan prohibides quan les seves concentracions respectives a l'orina són superiors a 10 micrograms per mil·lilitre.

**** No està prohibit l'ús local (p. ex. per via nasal o oftalmològica) de l'epinefrina (adrenalina) o bé l'administració conjunta amb anestèsics locals.

***** La pseudoefedrina està prohibida quan la seva concentració a l'orina és superior a 150 micrograms per mil·lilitre.

S7. NARCÒTICS

Es prohibeixen els narcòtics següents:

buprenorfina, dextromoramida, diamorfina (heroïna), fentanil i els seus derivats, hidromorfona, metadona, morfina, oxicodona, oximorfona, pentazocina, petidina.

S8. CANNABINOIDES

Es prohibeixen el Δ^9 -tetrahidrocannabinol (THC) natural (p. ex. el cànnabis, l'haixix, la marihuana) o sintètic i els cannabimimètics (p. ex. l'"Spice", el JWH018, el JWH073, l'HU-210).

S9. GLUCOCORTICOIDES

Estan prohibits tots els glucocorticoides quan s'administren per via oral, intravenosa, intramuscular o rectal.

Substàncies prohibides en determinats esports

P1. ALCOHOL

Està prohibit l'alcohol (etanol) només en competició en els esports següents. La detecció s'efectuarà per etilometria i/o anàlisi de sang. El nivell d'infracció és l'equivalent a una concentració d'alcohol en sang de 0,10 g/l.

Aeronàutica (FAI)

Automobilisme (FIA)

Karate (WKF)

Motociclisme (FIM)

Motonàutica (UIM)

Tir amb arc (WA)

P2. BLOCADORS β

Llevat que s'indiqui el contrari, es prohibeixen els blocadors β en competició en els esports següents:

Automobilisme (FIA)

Billar (totes les disciplines) (WCBS)

Dards (WDF)

Golf (IGF)

Esquí (FIS), per als salts amb esquís, el salt freestyle/halfpipe i el surf de neu halfpipe/bigair

Tir (ISSF, IPC) (també prohibits fora de competició)

Tir amb arc (WA) (també prohibits fora de competició)

Els blocadors β inclouen, entre altres:

acebutolol, alprenolol, atenolol, betaxolol, bisoprolol, bunolol, carteolol, carvedilol, celiprolol, esmolol, labetalol, levobunolol, metipranolol, metoprolol, nadolol, oxprenolol, pindolol, propanolol, sotalol, timolol.